

IBAN (International Bank Account Number) = Διεθνής Αριθμός Τραπεζικού Λογαριασμού.

- Αναπτύχθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα Τραπεζικά Πρότυπα (European Committee for Banking Standards, ECBS) και από τον Διεθνή Οργανισμό Προτύπων (International Organisation for Standardisation, ISO). Χρησιμοποιείται για να ταυτοποιήσει με αλφαριθμητικούς χαρακτήρες σε διεθνές επίπεδο τον λογαριασμό κάθε πελάτη ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος ώστε να εξασφαλίσει διασυνοριακές συναλλαγές απαλλαγμένες λαθών και να βελτιώσει την αυτόματη επεξεργασία των εντολών πληρωμής (Straight -Through Processing, STP). Ο μέγιστος αριθμός αλφαριθμητικών χαρακτήρων είναι 34 και στην Ελλάδα 27.

- Ένας IBAN δεν είναι ένας νέος αριθμός τραπεζικού λογαριασμού. Ο υφιστάμενος κωδικός της τράπεζας (Bank Code) ο σύντομος κωδικός (Sort Code) και ο αριθμός του τραπεζικού λογαριασμού (Account Number) του πελάτη χρησιμοποιούνται και στο IBAN ενώ προστίθενται στην αρχή της ακολουθίας ο κωδικός της χώρας (Country Code) και τα ψηφία ελέγχου (check digits) μπροστά από τον εγχώριο κωδικό. Τα ψηφία ελέγχου υπολογίζονται από το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα με βάση ένα μαθηματικό τύπο του IBAN. Ο IBAN π.χ ενός τραπεζικού λογαριασμού πελάτη του κεντρικού καταστήματος της Royal Bank of Scotland (RBOS) στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι:

<u>Country Code</u>	<u>check digits</u>	<u>Bank Code</u>	<u>Sort Code</u>	<u>Account Number</u>
GB	99	RBOS	123456	12345678

Σε περίπτωση που είναι πελάτης υποκαταστήματος θα προστεθεί και ο κωδικός αυτού. Όταν ένας IBAN τυπώνεται σε έντυπο μπορεί να χωρίζεται σε τμήματα όπως στο ανωτέρω παράδειγμα. Όταν όμως χρησιμοποιείται ηλεκτρονικά δεν περιέχει κενά διαστήματα. Στο ανωτέρω παράδειγμα θα εμφανισθεί ως εξής: GB99RBOS12345612345678.

- Στην Ελλάδα, ο IBAN προσδιορίζεται ως εξής:

- ◆ στην αρχή τίθεται ο κωδικός της χώρας GR

- ◆ ακολουθούν τα ψηφία ελέγχου πχ 77

- ◆ στο τέλος τίθεται ο κωδικός αναγνώρισης των ελληνικών τραπεζών (Hellenic Bank Identification Code, HEBIC) πχ 01720110005011000009849. Ηλεκτρονικά θα εμφανισθεί ως εξής: GR7701720110005011000009849. Ο HEBIC αποτελείται από **α)** από τον κωδικό της τράπεζας (3 ψηφία) **β)** τον κωδικό του καταστήματος (4 ψηφία) και **γ)** τον αριθμό του λογαριασμού του πελάτη (16 ψηφία). Εάν ο αριθμός λογαριασμού του πελάτη έχει λιγότερα από 16 ψηφία συμπληρώνεται με μηδενικά που προτάσσονται του αριθμού.

- Ο IBAN γνωστοποιείται στο δικαιούχο από την τράπεζά του. Ο δικαιούχος τον διαβιβάζει στον εντολέα του ο οποίος υποβάλλει μία διασυνοριακή εντολή μεταφοράς πίστωσης που περιέχει τον IBAN του δικαιούχου. Ο IBAN ελέγχεται ως προς την ορθότητα αυτού από την τράπεζα του εντολέα και προωθείται στην τράπεζα του δικαιούχου η οποία με βάση τον IBAN πιστώνει το λογαριασμό του δικαιούχου.

- Για να εκτελεσθεί μια διαδικασία διασυνοριακής μεταφοράς πίστωσης χωρίς χειρογραφική επέμβαση (STP), είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθεί και ο κωδικός αναγνώρισης τραπεζών ή κωδικός SWIFT (BIC, Bank Identifier Code, βλέπε όρο).

- Από 1.1.2006, είναι υποχρεωτική η χρησιμοποίηση του IBAN και του BIC στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (EOX) για τις διασυνοριακές εντολές μεταφοράς πιστώσεων σε ευρώ. Η Τράπεζα της Ελλάδος, με την Εγκύκλιο Διοίκησης 13/15.11.2005 α) κατέστησε υποχρεωτική από 1.1.2006 τη χρησιμοποίηση του IBAN και του BIC στις διασυνοριακές αλλά και τις εγχώριες εντολές πληρωμής πελατών της που αφορούν είτε σε χρέωση είτε σε πίστωση λογαριασμού β) όρισε ότι το 2006 οι εντολές που δεν θα φέρουν τα στοιχεία του IBAN και του BIC δεν θα απορρίπτονται και γ) θα απορρίπτονται, όμως, ή θα επιστρέφονται στον εντολέα από 1.1.2007.

ICS, Internet Connection Sharing = διανομή σύνδεσης με το διαδίκτυο. Επιτρέπει σε ένα δίκτυο προσωπικών υπολογιστών που χρησιμοποιεί σαν λειτουργικό σύστημα τα Windows να μοιράζονται μία μόνη σύνδεση με το Ίντερνετ. Για να εγκατασταθεί ένα δικτυακό λογισμικό ICS, πρώτα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ένας προσωπικός υπολογιστής σαν διακομιστής (server). Στη συνέχεια αυτός ο Η/Υ πρέπει να αποκτήσει δύο διασυνδέσεις (interfaces), μία με το Ίντερνετ και μία με το τοπικό δίκτυο των προσωπικών υπολογιστών.

IFO (Institut für Wirtschaftsforschung) = Ο δείκτης αυτός καταρτίζεται από το ίδρυμα IFO του Πανεπιστημίου του Μονάχου που έχει παράρτημα στην πόλη Δρέσδη. Αναφέρεται σαν δείκτης επιχειρηματικού κλίματος (ifo Business Climate Index) και συντάσσεται κάθε μήνα με βάση τις απαντήσεις 10.000 γερμανικών επιχειρήσεων σε δύο ερωτήσεις: α) ποια είναι η επίδοση της επιχείρησής σας την τρέχουσα περίοδο και β) ποιες είναι οι προβλέψεις σας για το άμεσο μέλλον. Το ίδρυμα IFO δημοσιεύει επίσης 4 φορές το χρόνο την Παγκόσμια Οικονομική Επιθεώρηση (ifo World Economic Survey) που βασίζεται σε απαντήσεις για τις αναμενόμενες εξελίξεις της παγκόσμιας οικονομίας 700 οικονομολόγων πολυεθνικών επιχειρήσεων από 80 χώρες και 2 φορές το χρόνο την Οικονομική Πρόβλεψη (ifo Economic Forecast) για τις εξελίξεις στη Γερμανία και την παγκόσμια οικονομία για το τρέχον και το επόμενο έτος.

Immunisation strategy = στρατηγική ανοσοποίησης. Στη χρηματοοικονομική αναφέρεται στη στρατηγική διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων όπως ενός χαρτοφυλακίου ομολόγων που επιδιώκει την εξάλειψη του κινδύνου μέσω της χρήσης της duration (βλέπε λέξη). Δηλαδή ο επενδυτής προστατεύεται από τον επιτοκιακό κίνδυνο με το να κατέχει περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που έχουν ίση διάρκεια λήξης.

Imperfect market = ατελής αγορά. Μία αγορά που το κοινό δεν έχει πλήρη πρόσβαση στη χρηματοπιστωτική πληροφόρηση και στην οποία οι αγοραστές νομισμάτων, ομολόγων και άλλων τίτλων ή εμπορευμάτων δεν μπορούν εύκολα και άμεσα να βρουν πωλητές και το αντίστροφο.

Implied volatility = τεκμαρτή μεταβλητότητα. Μια θεωρητική αξία που παρουσιάζει την αναμενόμενη μεταβλητότητα π.χ ενός ομολόγου ή μιας μετοχής που έχει επιλεγεί σαν υποκείμενο μέσο ενός συμβολαίου δικαιώματος προαίρεσης (option). Οι παράγοντες που επηρεάζουν την τεκμαρτή μεταβλητότητα στα options είναι η τιμή εξάσκησης του δικαιώματος, το ποσοστό απόδοσης χωρίς τον υπολογισμό του κινδύνου, η ημερομηνία λήξης και η τιμή του option. Υπολογίζεται σαν η τυπική απόκλιση των εκατοστιαίων ρυθμών μεταβολής σε ετήσια βάση. Χρησιμοποιείται από τους διαπραγματευτές για την παρακολούθηση της άποψης της αγοράς για τη μεταβλητότητα των τιμών ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου.

Incentive option = κίνητρο μέσω συμβολαίου δικαιώματος προαίρεσης. Ένα option που επιτρέπει σε ένα υπάλληλο να αγοράσει μετοχές από το κεφάλαιο του εργοδότη του σε μία προκαθορισμένη τιμή. Απαντάται κύρια στις ΗΠΑ όπου δεν οφείλεται φόρος επί των κερδών μέχρι το χρόνο της πώλησης και εφόσον η ημερομηνία πώλησης είναι τουλάχιστον ένα χρόνο πριν από την ημέρα της παραχώρησης του option. Το συμβόλαιο χρησιμοποιείται από τον εργοδότη σαν κίνητρο για την αύξηση της παραγωγικότητας των υπαλλήλων διότι εάν αυξηθούν οι πωλήσεις της εταιρίας θα αυξηθούν τα κέρδη της και τελικά η τιμή της μετοχής της. Στην περίπτωση αυτή, οι υπάλληλοι θα κερδίσουν εξασκώντας το δικαίωμά τους για να αποκτήσουν το υποκείμενο μέσο, δηλαδή τις μετοχές της εταιρίας σε πολύ κατώτερη τιμή από την τρέχουσα τιμή της αγοράς.

Income per capita = κατά κεφαλήν εισόδημα. Το σύνολο του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος μιας χώρας διαιρούμενο με τον συνολικό πληθυσμό αυτής. Χρησιμοποιείται σαν δείκτης του επιπέδου διαβίωσης. Εν τούτοις χαρακτηρίζεται σαν μη αντικειμενικός δείκτης διότι δεν λαμβάνει υπόψη α) την κατανομή του εισοδήματος και τις τυχόν έντονες εισοδηματικές ανισότητες και β) την ιδιοκτησία των περιουσιακών στοιχείων τα οποία απασχολούνται για την παραγωγή μέρους του εισοδήματος.

Για λόγους αντικειμενικής συγκρισιμότητας μεταξύ των χωρών, χρησιμοποιείται ένα κοινό τεχνητό νόμισμα για να απαλείψει τις διαφορές των τιμών. Αυτό μπορεί να γίνει με τη μέτρηση της τιμής ενός αντιπροσωπευτικού καλάθιού αγαθών και υπηρεσιών σε κάθε χώρα. Το κοινό τεχνητό νόμισμα ονομάζεται ΜΑΔ (Μονάδα Αγοραστικής Δύναμης). Ακολουθούν πίνακες της Eurostat με στοιχεία έτους 2003:

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΑΕΠ ΣΤΙΣ ΠΕΝΤΕ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ (ΣΕ ΜΑΔ)
--

ΗΠΑ	39.200
ΙΑΠΩΝΙΑ	24.400
Ε.Ε ΤΩΝ 25	21.400
ΡΩΣΙΑ	6.800
ΚΙΝΑ	3.900

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΑΕΠ ΣΤΑ 25 ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (ΣΕ ΜΑΔ)	
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	28.300
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	26.200
ΔΑΝΙΑ	26.200
ΑΥΣΤΡΙΑ	26.100
ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	25.800
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	25.300
ΒΕΛΓΙΟ	25.200
ΣΟΥΗΔΙΑ	24.600
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	24.300
ΓΑΛΛΙΑ	23.700
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	23.100
ΙΤΑΛΙΑ	22.800
ΙΣΠΑΝΙΑ	20.900
ΚΥΠΡΟΣ	17.400
ΕΛΛΑΔΑ	17.300
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	16.400
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	16.000
ΜΑΛΤΑ	15.800
ΤΣΕΧΙΑ	14.700
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	12.900
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	11.000

ΕΣΘΟΝΙΑ	10.400
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	9.800
ΠΟΛΩΝΙΑ	9.800
ΛΕΤΟΝΙΑ	8.800

Income risk = κίνδυνος εισοδήματος. Η πιθανότητα μείωσης της απόδοσης ενός χαρτοφυλακίου τίτλων λόγω της πτώσης των επιτοκίων. Ο κίνδυνος εισοδήματος είναι γενικά μεγαλύτερος για τα χρηματοοικονομικά μέσα της αγοράς χρήματος και τα βραχυπρόθεσμα ομόλογα και ελάχιστος για τα μακροπρόθεσμα ομόλογα.

Index of negotiated wages = δείκτης διαπραγματευόμενων μισθών. Μία μέτρηση του άμεσου αποτελέσματος των συλλογικών διαπραγματεύσεων επί των βασικών μισθών (εξαιρουμένων των επιδομάτων και του πριμ παραγωγικότητας) στη ζώνη του ευρώ. Αναφέρεται στην τεκμαρτή μέση μεταβολή των μηνιαίων μισθών.

Indexed bond = δεικτοποιημένο ομόλογο. Ένα ομόλογο του οποίου οι πληρωμές είναι συνδεδεμένες με ένα δείκτη όπως το LIBOR ή ο δείκτης τιμών καταναλωτή.

Individual Retirement Account, IRA = ατομικός συνταξιοδοτικός λογαριασμός. Σε αντίθεση με τα συλλογικά συνταξιοδοτικά προγράμματα, ο IRA αφορά την ασφάλιση μεμονωμένου ατόμου, το οποίο καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές και γνωρίζει εκ των προτέρων τη συγκεκριμένη σύνταξη που θα λάβει ενώ απολαύει φορολογικών κινήτρων.

Industrial producer prices = τιμές των παραγωγών της βιομηχανίας. Στη ζώνη του ευρώ σημαίνει τις εργοστασιακές τιμές (μη περιλαμβανομένων των εξόδων μεταφοράς) όλων των προϊόντων που πωλούνται από τη βιομηχανία με εξαίρεση τις κατασκευές στις εγχώριες αγορές των κρατών της Ευρωζώνης εξαιρουμένων των εισαγωγών.

Inflation = πληθωρισμός. Μία περίοδος με αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών πάνω από το κανονικό επίπεδο όπως αντανάκλαται στο δείκτη τιμών καταναλωτή, στο δείκτη χονδρικής ή στην Ευρωπαϊκή Ένωση στον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (HICP). Γενικότερα, είναι το φαινόμενο της ανόδου των τιμών. Διακρίνουμε:

α) cost-push inflation = πληθωρισμός κόστους. Προκύπτει βασικά: α) από την ανοδική τάση του κόστους παραγωγής ιδιαίτερα σε περίπτωση ύπαρξης ολιγοπωλιακών καταστάσεων, συνήθως δε από την αύξηση της τιμής των πρώτων υλών και κύρια του πετρελαίου ή β) από την υπερβολική αύξηση των μισθών λόγω πιέσεων από ισχυρά συνδικάτα

β) demand-pull inflation = πληθωρισμός ζήτησης. Προέρχεται από την υπερβολική αύξηση της ζήτησης αγαθών και υπηρεσιών στην οποία δεν μπορεί να ανταποκριθεί η παραγωγική δυνατότητα της οικονομίας

γ) structural inflation = διαρθρωτικός πληθωρισμός. Προκύπτει από την ανελαστικότητα της προσφοράς και από διαρθρωτικές ακαμψίες (όπως π.χ. η ανεπάρκεια των συστημάτων μάρκετινγκ και διανομής) στους βιομηχανικούς κλάδους της οικονομίας. Πρόκειται για μια μορφή του πληθωρισμού ζήτησης που μπορεί να συνυπάρχει με σημαντική παραγωγική ικανότητα της οικονομίας και ανεργία

δ) growth or healthy inflation = αναπτυξιακός ή υγιής πληθωρισμός. Είναι ο ελεγχόμενος χαμηλός πληθωρισμός που προκαλεί αύξηση της ζήτησης, των εισοδημάτων και των κερδών των επιχειρήσεων και μείωση της ανεργίας

ε) monetary inflation = νομισματικός πληθωρισμός. Δημιουργείται με τη μείωση των επιτοκίων και την υπερβολική αύξηση της κυκλοφορίας του χρήματος σαν μέτρο τόνωσης της οικονομίας συνήθως σε περιόδους οικονομικής ύφεσης ή επιβράδυνσης

ζ) επίσημος πληθωρισμός και δομικός πληθωρισμός:

ζα) headline inflation = επίσημος πληθωρισμός. Είναι ο καθιερωμένος με νόμο ή γενικά

με επίσημη κυβερνητική απόφαση πληθωρισμός που μετρείται από τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες με βάση ένα αντιπροσωπευτικό καλάθι αγαθών και υπηρεσιών. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση ονομάζεται «Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή» (Harmonised Index of Consumer Prices, HICP) ενώ στις ΗΠΑ, τον Καναδά και την Αυστραλία όπως και στις περισσότερες άλλες χώρες ονομάζεται «Δείκτης Τιμών Καταναλωτή» (Consumer Price Index, CPI)

ζβ) core inflation or underlying inflation = δομικός ή βασικός πληθωρισμός. Είναι αυτός που μετρείται από το καλάθι αγαθών και υπηρεσιών του επίσημου πληθωρισμού εάν αφαιρέσουμε από αυτό αγαθά που δεν υπόκεινται στον έλεγχο της οικονομικής πολιτικής και των οποίων οι τιμές παρουσιάζουν μεγάλη και εποχική μεταβλητότητα οφειλόμενη σε καιρικά φαινόμενα (τυφώνες, πλημμύρες, παγετούς, σεισμούς, κλπ) όπως είναι τα οπωροκηπευτικά και άλλα αγροτικά προϊόντα ή σε μονοπωλιακές καταστάσεις ή προσωρινή αδυναμία της προσφοράς να ικανοποιήσει τη ζήτηση όπως είναι το πετρέλαιο και τα παράγωγα αυτού. Η παρακολούθηση του πληθωρισμού αυτού δείχνει τις πραγματικές μεσοπρόθεσμες τάσεις κίνησης των τιμών διότι δεν λαμβάνει υπόψη φαινόμενα που ασκούν πρόσκαιρες πληθωριστικές πιέσεις. Επόμενα, μπορεί να προβλέψει με μεγαλύτερη ακρίβεια τις μελλοντικές αλλαγές. Στη ζώνη του ευρώ ο πληθωρισμός αυτός δεν περιλαμβάνει τα μη επεξεργασμένα είδη διατροφής και την ενέργεια. Στις ΗΠΑ δεν περιλαμβάνει τα τρόφιμα και την ενέργεια. Στον Καναδά δεν περιλαμβάνει τα φρούτα, τα λαχανικά, τη βενζίνη και γενικά τα υγρά καύσιμα, το φυσικό αέριο, τα επιτόκια των ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων, τις υπεραστικές μεταφορές και τα προϊόντα καπνού. Στην Αυστραλία δεν περιλαμβάνει τα καύσιμα κίνησης, τα φρούτα και τα λαχανικά.

Inflation Linked Bonds = ομόλογα συνδεδεμένα με το δείκτη του πληθωρισμού. Διακρίνουμε:

■ **Capital Inflation linked Bonds, CIB** είναι τα ομόλογα που οι πληρωμές του κεφαλαίου (principal) σχετίζονται με την εξέλιξη ενός δείκτη μέτρησης του πληθωρισμού όπως για παράδειγμα του εναρμονισμένου δείκτη της ζώνης του ευρώ (HICP) ή του δείκτη τιμών καταναλωτή σε επί μέρους χώρες (CPI). Αυτό το χαρακτηριστικό παρέχει προστασία στον επενδυτή από ενδεχόμενες αλλαγές στους ρυθμούς του πληθωρισμού. Το κεφάλαιο του ομολόγου αυξάνεται σε περίπτωση ανόδου του πληθωρισμού και μειώνεται όταν πέφτει ο πληθωρισμός. Οι τόκοι υπολογίζονται επί του νέου ποσού του κεφαλαίου. Σε περίπτωση ανόδου του πληθωρισμού οι καταβαλλόμενοι τόκοι αυξάνονται διότι υπολογίζονται επί αυξημένου κεφαλαίου. Στη λήξη του ομολόγου το κεφάλαιο συνδέεται με το δείκτη και διαμορφώνεται ανάλογα. Στις περισσότερες χώρες, οι εκδόσεις αυτών των ομολόγων περιέχουν ρήτρα σύμφωνα με την οποία το ελάχιστο αποπληρωτέο κεφάλαιο δεν μπορεί να είναι κατώτερο του αρχικού (principal cannot decrease below par value).

■ **Inflation Indexed Treasury Bonds** ή στη γαλλική «**Obligation Assimilable au Trésor indexée, OATI**» που εκδίδονται από το Γαλλικό Θησαυροφυλάκιο. Το κεφάλαιο αυτών συνδέεται με τον πληθωρισμό και αυξομειώνεται ανάλογα με την κίνηση του πληθωρισμού σε παρελθόν διάστημα. Συγκεκριμένα, το OATI έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) σαν δείκτης πληθωρισμού λαμβάνεται ο CPI εξαιρουμένων των τιμών του καπνού που δημοσιεύεται κάθε μήνα από το Ινστιτούτο Στατιστικής (INSEE) β) το ποσοστό του κεφαλαίου του ομολόγου που συνδέεται με τον πληθωρισμό καθορίζεται κατά την έκδοση και είναι σταθερό καθόλη τη διάρκεια της ζωής του ομολόγου γ) το προς πληρωμή κουπόνι διαμορφώνεται σύμφωνα με τον τύπο: πραγματικό κουπόνι χ την ονομαστική αξία του ομολόγου χ το συντελεστή δεικτοποίησης.

■ **Inflation Indexed Government Bonds** είναι τα κυβερνητικά ομόλογα που συνδέονται με τον πληθωρισμό. Σύμφωνα με τον ορισμό που δίνει το μηνιαίο δελτίο της ΕΚΤ είναι χρεόγραφα που εκδίδει η κυβέρνηση των οποίων τόσο οι πληρωμές των κουπονιών (coupon payments) όσο και το κεφάλαιο (principal) συνδέονται με ένα συγκεκριμένο δείκτη τιμών καταναλωτή.

Inflation risk = κίνδυνος πληθωρισμού. Ο κίνδυνος υποτίμησης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και του εισοδήματος ή της αγοραστικής δύναμης ενός νομίσματος από την άνοδο του πληθωρισμού.

Information Technology, IT = τεχνολογία πληροφορικής. Το hardware και το software που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία των πληροφοριών.

Information technology risk = ο κίνδυνος των τεχνολογιών πληροφορικής. Προκύπτει από την πτώση κρίσιμων ηλεκτρονικών συστημάτων επεξεργασίας πληροφοριών και επικοινωνιών όπως π.χ η θέση εκτός λειτουργίας ενός μηχανογραφικού συστήματος διαχείρισης διαθεσίμων ή του συστήματος για την παγκόσμια διατραπεζική χρηματοοικονομική τηλεπικοινωνία (SWIFT).

Initial Jobless claims = νέες αιτήσεις για την καταβολή επιδόματος ανεργίας. Δείκτης των ΗΠΑ που αναφέρεται στις αιτήσεις ανέργων της προηγούμενης εβδομάδας. Τα στοιχεία συλλέγονται ανά πολιτεία των ΗΠΑ από κυβερνητικούς οργανισμούς και στη συνέχεια αθροίζονται για να δώσουν το εθνικό μέγεθος. Ένας αριθμός πάνω από 400.000 σηματοδοτεί μια αδύνατη αγορά εργασίας και πιθανόν την έναρξη μιας περιόδου οικονομικής ύφεσης ενώ ένας αριθμός κάτω από 300.000 σημαίνει μια ισχυρή αγορά εργασίας και διαρκή οικονομική ανάπτυξη και επόμενα την ανάγκη αύξησης των επιτοκίων για να αντιμετωπισθούν οι πληθωριστικές πιέσεις.

Initial margin = αρχικό περιθώριο. Ένα μέτρο ελέγχου του κινδύνου των στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιείται στις πράξεις αντιστροφής (repos and reverse repos, sell/buy/sell ή securities lending transactions). Το αρχικό περιθώριο είναι ίσο με τη χορηγούμενη πίστωση πλέον ενός περιθωρίου για την κάλυψη του κινδύνου. Το Ευρωσύστημα περιλαμβάνει αυτή τη μορφή της εγγύησης στις πράξεις νομισματικής πολιτικής και τη διαφοροποιεί ανάλογα με το χρόνο έκθεσης στον κίνδυνο αλλά έχει πάψει να την εφαρμόζει. Για τα αρχικά περιθώρια στα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης βλέπε τον όρο Futures.

Initial Public Offering (IPO) = αρχική δημόσια προσφορά. Η πρώτη πώληση με δημόσια πρόσκληση και εγγραφή ενός τμήματος του μετοχικού κεφαλαίου μιας επιχείρησης. Στη μέθοδο αυτή άντλησης κεφαλαίων από την αγορά προσφεύγουν μεγάλες αλλά συνήθως και μικρές επιχειρήσεις που επιθυμούν να επεκτείνουν τον κύκλο των εργασιών τους και να επιτύχουν την είσοδό τους στο χρηματιστήριο. Πρόκειται για μια τοποθέτηση που ενέχει κίνδυνο γιατί είναι άγνωστη η συμπεριφορά της τιμής της μετοχής κατά την πρώτη ημέρα της διαπραγμάτευσης. Εάν η τιμή ανέλθει τότε ο επενδυτής με την άμεση πώληση των μετοχών θα καταγράψει κέρδη. Εάν, όμως, η τιμή πέσει και διατηρηθεί σε επίπεδο κατώτερο της τιμής έκδοσης, τότε θα καταγράψει ζημίες.

Insider trading = εμπόριο χρεογράφων που πραγματοποιείται με βάση εμπιστευτικές πληροφορίες που προέρχονται παράνομα από το εσωτερικό της επιχείρησης. Στις προηγμένες κεφαλαιαγορές υφίστανται νομικές διατάξεις που ουσιαστικά απαγορεύουν στα μέλη των Δ.Σ. και τα στελέχη των επιχειρήσεων να κάνουν χρήση των ανωτέρω πληροφοριών και για ίδιο σκοπό.

Institutional investors = θεσμικοί επενδυτές. Πρόκειται για μονάδες που διαθέτουν πολύ μεγάλα ποσά για επένδυση όπως είναι οι επενδυτικές τράπεζες (investment banks), οι επενδυτικές εταιρίες (investment companies), τα αμοιβαία κεφάλαια (mutual funds), οι διαμεσολαβητές της αγοράς (brokers), οι ασφαλιστικές εταιρίες (insurance companies) και τα συνταξιοδοτικά ταμεία (pension funds). Τα τελευταία χρόνια έχουν αφαιρέσει ένα μέρος εργασιών από τα πιστωτικά ιδρύματα και στο αποτέλεσμα αυτό έχει συμβάλει και η τραπεζική αποδιαμεσολάβηση (banking disintermediation). Οι επιλογές και οι τοποθετήσεις των κεφαλαίων των θεσμικών επενδυτών μπορούν να επηρεάσουν αποφασιστικά τις εξελίξεις στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου καθώς επίσης και τις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Στην Ελλάδα, θεσμικοί επενδυτές θεωρούνται οι εταιρίες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (ΕΠΕΥ), οι ανώνυμες εταιρίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων (ΑΕΔΑΚ), οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και ακινήτων, οι ασφαλιστικές εταιρίες και τα ασφαλιστικά ταμεία.

Insurofinance = ασφαλιστική χρηματοδότηση. Είναι η επέκταση των εργασιών των ασφαλιστικών εταιριών στον ευρύτερο χώρο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών όπως πώληση τραπεζικών προϊόντων, δάνεια, πιστωτικές κάρτες, χρηματοδοτική μίσθωση. Έχει διαπιστωθεί ότι η πώληση τραπεζικών προϊόντων επιδρά θετικά στην αύξηση των πωλήσεων και των ασφαλιστικών προϊόντων, δημιουργείται στενότερη σχέση πελάτη και προμηθευτή και βελτιώνει το δίκτυο των πωλήσεων. Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος συνεργασίας τραπεζών

και ασφαλιστικών εταιριών είναι η διασταυρούμενη πώληση (cross selling) δηλαδή η ανταλλαγή του πελατολογίου με βάση το πελατοκεντρικό σύστημα.

Integrated Mediterranean Programmes, IMP = Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ). Πρόδρομος των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης έγιναν δεκτά από την τότε ΕΟΚ μετά από αίτημα της Ελλάδος μέσω του μνημονίου του Μαρτίου του 1982 και εγκρίθηκαν τελικά από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δουβλίνου του 1985 για να αντισταθμίσουν τα μειονεκτήματα που προέκυπταν από τη διεύρυνση της ΕΟΚ από 1.1.1986 με τη συμμετοχή της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Η διάρκεια εφαρμογής των ΜΟΠ ορίσθηκε για τα έτη 1986 – 1989 και η κοινοτική συμμετοχή θα έφθανε τα 2,5 δισεκατομμύρια ECU. Τα έργα που ενέταξε η χώρα μας στα ΜΟΠ, με εξαίρεση το ολοκληρωμένο πρόγραμμα Κρήτης, δεν προχώρησαν ικανοποιητικά με αποτέλεσμα να συμφωνηθεί ότι οι μη απορροφηθείσες κοινοτικές ενισχύσεις θα μεταφέρονταν στο 1^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (βλέπε όρο Community Support Framework, CSF).

Inter alia = ευρύτητα διαδεδομένη λατινική φράση που σημαίνει «μεταξύ άλλων πραγμάτων».

Inter-American Development Bank (IDB) = Διεθνής-Αμερικανική Αναπτυξιακή Τράπεζα. Είναι η παλαιότερη περιφερειακή τράπεζα ιδρυθείσα το Δεκέμβριο του 1959 για να βοηθήσει την επιτάχυνση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική.

• Τα αρχικά της μέλη περιελάμβαναν 19 κράτη της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής και τις ΗΠΑ. Στη συνέχεια έγιναν μέλη οκτώ άλλες χώρες του δυτικού ημισφαιρίου μεταξύ των οποίων ο Καναδάς. Η Τράπεζα ανέπτυξε δεσμούς με τα βιομηχανικά κράτη και το 1974 υπεγράφη η Διακήρυξη της Μαδρίτης με βάση την οποία πολλά από τα κράτη αυτά έγιναν μέλη της IDB.

• Παράλληλα με την IDB λειτουργούν δύο θυγατρικές της:

α) η Inter-American Investment Corporation, IIC (Διεθνής - Αμερικανικός Επενδυτικός Οργανισμός) που προωθεί την ανάπτυξη στην περιοχή με τη χρηματοδότηση ιδιωτικών ΜΜΕ και

β) το Multilateral Investment Fund, MIF (Πολύπλευρο Επενδυτικό Κεφάλαιο) που προωθεί τα διαρθρωτικά επενδυτικά σχέδια και την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα.

• Σήμερα η Τράπεζα και οι δύο θυγατρικές της έχουν τα εξής 46 κράτη μέλη. Τα μέλη της IDB που είναι και μέλη της Inter-American Investment Corporation σημειώνονται με ένα αστερίσκο (*), τα μέλη που είναι και μέλη του Multilateral Investment Fund σημειώνονται με ένα μικρό κεφαλαίο λάμδα (Λ) ενώ τα μέλη της IDB που είναι και μέλη και των δύο θυγατρικών σημειώνονται και με τα δύο (*Λ).

1) Αϊτή * 2) Αργεντινή * Λ 3) Αυστρία * Λ 4) Βέλγιο 5) Βενεζουέλα * Λ 6) Βολιβία * Λ 7) Βραζιλία * Λ 8) Γαλλία * 9) Γερμανία * 10) Γουατεμάλα * Λ 11) Γουϊάνα * Λ 12) Δανία * 13) Δομινικανή Δημοκρατία * Λ 14) Εκουαδόρ * Λ 15) Ελβετία * 16) Ελ Σαλβαδόρ * Λ 17) Ηνωμένο Βασίλειο 18) ΗΠΑ * Λ 19) Ιαπωνία * Λ 20) Ισπανία * Λ 21) Ισραήλ * 22) Ιταλία Λ 23) Καναδάς Λ 24) Κάτω Χώρες * Λ 25) Κολομβία * Λ 26) Κόστα Ρίκα * Λ 27) Κροατία 28) Μεξικό * Λ 29) Μπαρμπάντος * Λ 30) Μπαχάμες * Λ 31) Μπελίσε * Λ 32) Νικαράγουα * Λ 33) Νορβηγία 34) Ονδούρα * Λ 35) Ουρουγουάη * Λ 36) Παναμάς * Λ 37) Παραγουάη * Λ 38) Περού * Λ 39) Πορτογαλία Λ 40) Τζαμάικα * Λ 41) Τρινιδάντ και Τομπάγκο * Λ 42) Σλοβενία 43) Σουηδία * 44) Σουρινάμ * 45) Φινλανδία * 46) Χιλή * Λ.

• Η Τράπεζα χρησιμοποιεί τα ίδια κεφάλαια, αντλεί κεφάλαια από τις χρηματοδοτικές αγορές και άλλες διαθέσιμες πηγές για να χρηματοδοτήσει τις 26 χώρες της περιοχής, να συμπληρώσει δανειοδοτήσεις από άλλες τράπεζες ή ιδρύματα και να παράσχει τεχνική βοήθεια. Η συνολική συμμετοχή της σε δάνεια ανέρχεται σε 291 δισεκ. δολάρια ΗΠΑ. Οι αρχικές προτεραιότητες της τράπεζας εστιάζονταν στους τομείς της γεωργίας και της βιομηχανίας, στη φυσική υποδομή της ενέργειας και των μεταφορών, στους κοινωνικούς τομείς του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, στην αστική ανάπτυξη, την εκπαίδευση, τις ΜΜΕ, την επιμόρφωση και επανακατάρτιση των εργαζομένων, στον εκσυγχρονισμό του κράτους και ιδιαίτερα την αποτελεσματικότητα του φορολογικού συστήματος. Σήμερα, η Τράπεζα δίνει ιδιαίτερο βάρος στην καταπολέμηση της φτώχειας και στην κοινωνική ισότητα, τον εκσυγχρονισμό και την οικονομική ολοκλήρωση και το περιβάλλον.

• Η IDB έχει έδρα την Ουάσινγκτον D.C και περιφερειακά γραφεία σε κάθε μία από τις 26 δανειζόμενες χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής καθώς επίσης στο Παρίσι και το Τόκιο. Διοικείται από το Συμβούλιο των Διοικητών που αποτελείται συνήθως από

Υπουργούς των Οικονομικών, διοικητές κεντρικών τραπεζών και υψηλούς αξιωματούχους του δημόσιου τομέα και το Εκτελεστικό Συμβούλιο των Διευθυντών που είναι αρμόδιο για τη διενέργεια των τραπεζικών πράξεων.

Integration test = ολοκληρωμένη δοκιμή. Σε ένα μηχανογραφικό σύστημα διαχείρισης διαθεσίμων είναι απαραίτητο μετά από κάθε αναβάθμιση αυτού ή ακόμα και μετά από την ενσωμάτωση ενός μικρού λογισμικού που διορθώνει ή επιτυγχάνει τη βελτίωση μεμονωμένης λειτουργικότητας (patch). Το ολοκληρωμένο τεστ συνίσταται σε καταχώρηση στον test server υποθετικών συναλλαγών από όλες τις εφαρμογές, παλιές και νέες για να διαπιστωθεί εάν οι νέες έχουν επηρεάσει αρνητικά τις παλιές. Με αυτό μετράται εάν οι νέοι κώδικες του λογισμικού λειτουργούν με απόλυτη συμβατότητα με τους ήδη υπάρχοντες στο σύστημα.

Interest = τόκος. Ποσό που καταβάλλεται από το δανειζόμενο στο δανειστή σαν αμοιβή για τη χρήση των κεφαλαίων. Διακρίνουμε τις εξής ειδικές μορφές τόκων:

α) simple or regular interest = απλός ή κανονικός τόκος. Είναι ο τόκος που ο δανειστής ή ο καταθέτης εισπράττει κάθε φορά στη λήξη μιας χρονικής περιόδου. Στην περίπτωση αυτή, ο τόκος και το κεφάλαιο σ όλες τις χρονικές περιόδους αποπληρωμής παραμένουν τα ίδια
β) compound interest = σύνθετος τόκος ή ανατοκισμός. Είναι ο τόκος ο οποίος στο τέλος της περιόδου προστίθεται στο κεφάλαιο και επανεπενδύεται μαζί με αυτό με στόχο την αύξηση του κεφαλαίου την επόμενη περίοδο. Δηλαδή, ο δανειστής αφήνει τον τόκο, που έχει ήδη παραχθεί σε μία περίοδο, με σκοπό να προστεθεί στο αρχικό κεφάλαιο ώστε από την επόμενη περίοδο να φέρει τόκο το αρχικό κεφάλαιο προσαυξημένο με τον τόκο του αρχικού κεφαλαίου. Η ενσωμάτωση του τόκου στο κεφάλαιο καλείται κεφαλαιοποίηση του τόκου. Στον ανατοκισμό, τόσο ο τόκος όσο και το κεφάλαιο αυξάνονται σε κάθε χρονική περίοδο
γ) accrued interest = δεδουλευμένος τόκος επί δανείων ή προθεσμιακών καταθέσεων ο οποίος δεν έχει ακόμη καταστεί πληρωτέος. Διαφορετική έννοια έχει επί ομολόγου στο οποίο σημαίνει τον τόκο που προσαυξάνει το κεφάλαιο αλλά δεν είναι ακόμα απαιτητός. Είναι ίσος με το επόμενο τοκομερίδιο ενός πληρωτέου ομολόγου που είναι απαιτητό στον καθορισθέντα μετά την τελευταία πληρωμή χρόνο.

Interest parity = επιτοκιακή ισοτιμία. Δύο νομίσματα ευρίσκονται σε επιτοκιακή ισοτιμία όταν η διαφορά των επιτοκίων τους τείνει να εξισορροπείται με τα συναλλαγματικά περιθώρια των προθεσμιακών πράξεων. Για παράδειγμα, εάν το τρέχον επιτόκιο του γεν Ιαπωνίας είναι 1% και του δολαρίου ΗΠΑ 2%, ένα premium (επί πλέον ποσοστό) 1% για το γεν έναντι του δολαρίου στις προθεσμιακές πράξεις θα φέρει τα επιτόκια σε ίσο επίπεδο. Εάν δύο χρηματοοικονομικά μέσα σε διαφορετικά νομίσματα έχουν τον ίδιο κίνδυνο και την ίδια λήξη (π.χ εξάμηνο UK gilt και εξάμηνο US Treasury bill), τότε μία διαφορά στο επιτόκιο των δύο αυτών μέσων θα αντικατοπτριστεί στο premium και το discount για την προθεσμιακή τους τιμή.

Interest rate = επιτόκιο. Είναι ο τόκος κεφαλαίου μιας νομισματικής μονάδας για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Εκφράζεται σαν εκατοστιαίο ποσοστό επί του επενδυμένου κεφαλαίου.

☐ Τα επιτόκια διαμορφώνονται στην ελεύθερη αγορά με βάση τα εξής κριτήρια:

α) επιτόκια καταθέσεων (deposit interest rates): το παρεμβατικό επιτόκιο της κεντρικής τράπεζας που αποτελεί τη βάση για τη διαμόρφωση του κόστους του χρήματος, η ανάγκη του πιστωτικού ιδρύματος για αύξηση ή περιορισμό της ρευστότητάς του, η διάρκεια της κατάθεσης και ο ανταγωνισμός της αγοράς

β) επιτόκια χορηγήσεων (loan interest rates): το κόστος του χρήματος, τα λειτουργικά έξοδα, ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος (πιστωτικός, λειτουργικός και κίνδυνος αγοράς) και ο ανταγωνισμός. Ειδικότερα, η διαμόρφωση των κυμαινόμενων επιτοκίων βασίζεται στη σύνδεση αυτών με δείκτες επιτοκιακού χαρακτήρα όπως του παρεμβατικού επιτοκίου της κεντρικής τράπεζας, του Euribor, του Euro Libor, της απόδοσης π.χ του δεκαετούς ομολόγου του δημοσίου. Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 178/3/19.7.2004 απόφαση της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, στη σχετική σύμβαση πρέπει να ορίζεται ρητά ο τρόπος αναπροσαρμογής του κυμαινόμενου επιτοκίου α) ως ανώτατο πολλαπλάσιο της εκάστοτε μεταβολής του επιτοκιακού δείκτη ή β) ως το εκάστοτε προκύπτον άθροισμα του ύψους του επιτοκιακού δείκτη πλέον ενός περιθωρίου καθοριζόμενο μέχρι ενός ανωτάτου ορίου. Σε περίπτωση που επιλεγούν περισσότεροι από

ένα δείκτης, πρέπει να σταθμίζεται στη σύμβαση η συμμετοχή του κάθε δείκτη στη συνολική διαμόρφωση του κυμαινόμενου επιτοκίου.

▣ Αναφορικά με τις αιτίες διαμόρφωσης των επιτοκίων κατά πιστωτικό ίδρυμα και δανειστικό προϊόν ισχύουν τα εξής:

• Εξωγενείς παράγοντες (exogenous factors): 1) η πιστοληπτική ικανότητα του κράτους όπου λειτουργεί το πιστωτικό ίδρυμα. Χαμηλή αξιολόγηση σημαίνει μεγαλύτερη επιτοκιακή επιβάρυνση για το δημόσιο και κατ' επέκταση και για τις τράπεζες 2) ο πληθωρισμός. Όσο μεγαλύτερη είναι η αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών τόσο υψηλότερα είναι τα επιτόκια 3) το λειτουργικό κόστος των πιστωτικών ιδρυμάτων που μετακυλιέται συνήθως στην πελατεία τους. Το κόστος αυτό επηρεάζεται, μεταξύ άλλων, από το πλεονάζον και τυχόν μη επαρκές προσωπικό, από την καθυστέρηση στον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και από το ρυθμιστικό πλαίσιο εποπτείας.

• Ενδογενείς παράγοντες (endogenous factors): 1) το επίπεδο ανταγωνισμού και ζήτησης και προσφοράς δανειακών κεφαλαίων 2) η πιστοληπτική διαβάθμιση κάθε πιστωτικού ιδρύματος 3) η επάρκεια των παρεχόμενων εξασφαλίσεων. Για παράδειγμα, τα στεγαστικά δάνεια, που είναι ασφαλισμένα με υποθήκη, έχουν χαμηλό επιτόκιο. Αντίθετα, τα καταναλωτικά δάνεια που παρέχονται χωρίς καμία εξασφάλιση και επάγονται μεγάλο κίνδυνο να μην επαναπληρωθούν και επιπρόσθετα αυξημένες προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου φέρουν υψηλότερο επιτόκιο 4) το λειτουργικό κόστος κάθε προϊόντος ή υπηρεσίας. Για παράδειγμα, τα δάνεια που παρέχονται μέσω πιστωτικών καρτών επιβαρύνονται με μεγάλο επιτόκιο διότι το λειτουργικό κόστος διαχείρισης των πιστωτικών καρτών είναι ιδιαίτερα υψηλό.

▣ Ονομαστικό επιτόκιο (nominal interest rate) είναι το βασικό επιτόκιο που επιβαρύνει το οφειλόμενο υπόλοιπο. Στην Ελλάδα, το ονομαστικό ή βασικό επιτόκιο προσαυξάνεται με εισφορά 0,6% υπέρ του Δημοσίου (νόμος 128/75).

▣ Επιτόκιο υπερημερίας (interest on deferred payment) επιβάλλεται σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης εξόφλησης οφειλής. Ισούται με το τελικό επιτόκιο προσαυξημένο κατά 2,5%.

Interest rate cap = συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης ανώτατου επιτοκίου. Μία σύμβαση παροχής δανείου με κυμαινόμενο επιτόκιο, που υπολογίζεται με ένα ποσοστό πάνω σε ένα δείκτη. Δίνει τη δυνατότητα στον αγοραστή του συμβολαίου να καλυφθεί έναντι της ανόδου των επιτοκίων. Ο πωλητής είναι υποχρεωμένος να πληρώνει τη διαφορά του επιτοκίου εάν αυτό είναι υψηλότερο από το ανώτατο όριο (cap) που έχει συμφωνηθεί. Επόμενα, ο αγοραστής θα εξασκήσει το δικαίωμά του (option) στην περίπτωση που το τρέχον επιτόκιο υπερβεί το ανώτατο συμβατικό όριο.

Interest rate floor = σύμβαση κατώτατου ορίου επιτοκίου. Μία σύμβαση δικαιώματος προαίρεσης που εξασφαλίζει στον αγοραστή τη δυνατότητα να καλυφθεί στην περίπτωση που το κυμαινόμενο επιτόκιο πέσει κάτω από ένα όριο. Είναι ένας όρος που απαντάται περισσότερο στις αγορές εμπορευμάτων και futures. Για παράδειγμα εάν έχει συμφωνηθεί ότι το κυμαινόμενο επιτόκιο ενός συμβολαίου που προσδιορίζεται από το Euribor + 1% δεν μπορεί να αναπροσαρμοσθεί προς τα κάτω περισσότερο από 5%, σε περίπτωση που το επιτόκιο αυτό μειωθεί στην αγορά κατά 7%, ο αντισυμβαλλόμενος θα επωφεληθεί μόνο από τη μείωση του 5% και όχι του 7%. Interest rate floor είναι και μία σειρά Ευρωπαϊκών συμβολαίων δικαιωμάτων προαίρεσης με δικαίωμα πώλησης περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον (European put option) με υποκείμενο μέσο ένα δείκτη αναφοράς, συνήθως το LIBOR και στα οποία ο αγοραστής λαμβάνει χρήματα εάν στη λήξη ο δείκτης αναφοράς υπερβαίνει τη συμφωνημένη κατώτερη τιμή εξάσκησης του δικαιώματος.

Interest Rate Swap, IRS = βλέπε όρο Swap.

Interface = διασύνδεση ή διεπιφάνεια. Ηλεκτρονικός κυκλωματικός σχηματισμός που επιτρέπει σε δύο μηχανήματα πληροφορικής, πληροφοριών ή μέσων και συστημάτων πληρωμών να επικοινωνούν μεταξύ τους. π.χ. η σύνδεση του εσωτερικού μηχανογραφικού συστήματος μιας τράπεζας με το σύστημα SWIFT, το σύστημα TARGET ή τα συστήματα παροχής χρηματοοικονομικών πληροφοριών (Ρόϊτερς, Μπλουμπέργκ, κλπ.).

Intergovernmental Conference = Διακυβερνητική Διάσκεψη. Είναι η διάσκεψη των αντιπροσώπων των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε) η

οποία καταρτίζει το τελικό κείμενο των Συνθηκών που υποβάλλονται για έγκριση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Ε.Σ).

- Η τελευταία Διακυβερνητική Διάσκεψη συγκροτήθηκε μετά την έγκριση την 20.6.2003 από το Ε.Σ της Θεσσαλονίκης σαν βάση συζήτησης του Σχεδίου του Ευρωπαϊκού Συντάγματος που είχε υποβάλλει η Ευρωπαϊκή Συνέλευση (βλέπε όρο European Convention). Παρουσίασε το κείμενο σύνθεσης των απόψεων στο Ε.Σ των Βρυξελλών της 12/13-12-2003 επί Ιταλικής Προεδρίας. Το κείμενο αυτό δεν κατόρθωσε να συγκεντρώσει την απαιτούμενη ομοφωνία κύρια λόγω διαφωνιών για τον ορισμό της ειδικής πλειοψηφίας και τη σύνθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Οι εργασίες της Διακυβερνητικής Διάσκεψης συνεχίσθηκαν με εντολή την εξεύρεση κοινά αποδεκτής λύσης στα ανωτέρω ζητήματα ενώ τροποποιήθηκαν πολλά άλλα άρθρα μόνο όμως ως προς το λεκτικό τους μέρος. Το νέο συμβιβαστικό κείμενο εγκρίθηκε τελικά από το Ε.Σ των Βρυξελλών της 17/18-6-2004 επί Ιρλανδικής Προεδρίας (βλέπε όρο European Constitution).

Intermarket Trading System, ITS = Σύστημα διαπραγμάτευσης σε περισσότερες από μία αγορές. Ένα δίκτυο ηλεκτρονικών υπολογιστών που συνδέει αρκετά μεγάλα χρηματιστήρια των ΗΠΑ με σκοπό να δώσει στους επενδυτές την ευκαιρία να επιλέγουν την καλύτερη αγορά για μια δεδομένη συναλλαγή.

Internal Auditors Committee, IAC = Επιτροπή Εσωτερικών Επιθεωρητών του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Όργανο άσκησης της ελεγκτικής πολιτικής του ΕΣΚΤ. Καταρτίζει και διεκπεραιώνει ετήσια προγράμματα επιθεώρησης, που βασίζονται σε ανάλυση κινδύνων, και τα οποία είναι κοινά για όλες τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ). Επεξεργάζεται και μεθοδολογικά πρότυπα για την εναρμόνιση των πρακτικών και της οργάνωσης της εσωτερικής επιθεώρησης των ΕθνΚΤ. Η αρμοδιότητά της περιορίζεται κύρια στις εργασίες του ΕΣΚΤ. Επεκτείνεται στις υπόλοιπες εργασίες των ΕθνΚΤ εφόσον επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τις δραστηριότητες και τη λογιστική θέση του ΕΣΚΤ.

Internal market = η εσωτερική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παλιότερη ήταν γνωστή και σαν κοινή αγορά (common market). Περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα εντός του οποίου εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, κεφαλαίων, υπηρεσιών και προσώπων. Ένα από τα κύρια συστατικά της είναι η τελωνειακή ένωση (custom union) που απαγορεύει την επιβολή δασμών ή φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδύναμου αποτελέσματος όπως επίσης και την επιβολή ποσοστώσεων στις αγορές και πωλήσεις αγαθών μεταξύ των κρατών μελών ενώ υιοθετεί κοινό δασμολόγιο στις σχέσεις με τρίτες χώρες.

Internal Rate of Return, IRR = ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης. Μετρά την απόδοση μιας μακροχρόνιας επένδυσης εξισώνοντας την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών πλέον της τελικής αγοραίας αξίας με την τρέχουσα αγοραία αξία της επένδυσης. Άλλως, η τιμή στην οποία η λογιστική αξία ενός χρεογράφου είναι ίση με την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών. Το IRR ενός χρεογράφου που εκδίδεται σε τιμή κατωτέρα της ονομαστικής (discount note) είναι ισοδύναμο με ένα σταθερό προεξοφλητικό επιτόκιο που καθιστά ίση την παρούσα αξία της ροής των πληρωμών προς την αρχική επένδυση.

International Finance Corporation, IFC = Οργανισμός Διεθνούς Χρηματοδότησης. Ένα μέλος της ομάδας της Παγκόσμιας Τράπεζας που περιλαμβάνει την IBRD, την IDA (International Development Association) και τη MIGA (Multilateral Guarantee Agency). Ο IFC ιδρύθηκε το 1956, σαν επενδυτικός βραχίονας της Παγκόσμιας Τράπεζας, και σήμερα έχει 174 κράτη μέλη. Διοικείται από το Συμβούλιο των Διοικητών στο οποίο κάθε κράτος μέλος διορίζει εκπροσώπους του και το Συμβούλιο των Διευθυντών που αποτελείται από τους Εκτελεστικούς Διευθυντές της Παγκόσμιας Τράπεζας (IBRD). Το μετοχικό του κεφάλαιο ανέρχεται σε 2,45 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ και κατανέμεται στα κράτη μέλη. Το επενδυτικό του κεφάλαιο προέρχεται κατά 80% από δανεισμό στις διεθνείς χρηματοδοτικές αγορές μέσω δημόσιων δημοπρασιών ή ιδιωτικών τοποθετήσεων και 20% από δανεισμό της IBRD. Τα ομόλογα του Οργανισμού έχουν αξιολογηθεί με AAA από τη Moody's και τη Standard and Poor's. Παρέχει:

- Επιχειρηματικές συμβουλές στις αναπτυσσόμενες χώρες περιλαμβανομένων χρηματοοικονομικών αναδιαρθρώσεων, επιχειρηματικών σχεδίων, εντοπισμού και διείσδυσης σε νέες αγορές, νέων τεχνολογιών και πηγών χρηματοδότησης επιχειρήσεων. Παρέχει συμβουλές, επίσης, στις κυβερνήσεις των χωρών αυτών για την ανάπτυξη των εγχώριων αγορών κεφαλαίου, για διαρθρωτικές αλλαγές, και ιδιωτικοποιήσεις κρατικών επιχειρήσεων
- Χρηματοδοτήσεις σε επιχειρήσεις αναπτυσσόμενων χωρών από 1 μέχρι 100 εκατομμύρια δολάρια και μέχρι του 25% του συνολικού δανείου ή μέχρι 35% με την προϋπόθεση ότι δεν είναι ο μεγαλύτερος χρηματοδότης. Από το 1956 μέχρι τον Ιούνιο του 1999 διέθεσε 26,7 δισεκατομμύρια δολάρια για ίδια δάνεια και 17,9 δισεκατομμύρια δολάρια συμμετέχοντας σε κοινοπρακτικά δάνεια και σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου για 2.264 επιχειρήσεις σε 132 αναπτυσσόμενες χώρες. Ιδιαίτερα αποβλέπει στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης ενθαρρύνοντας με τη συμμετοχή της τις επενδύσεις υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου και τις παραγωγικές επενδύσεις ενώ παράλληλα θέτει αυστηρά περιβαλλοντολογικά πρότυπα.

international investment position, i.i.p = διεθνής επενδυτική θέση. Η αξία και η σύνθεση των εκκρεμών χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων της οικονομίας μιας χώρας έναντι του υπολοίπου κόσμου.

International Monetary Fund, IMF = Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Ιδρύθηκε την 27.12.1945 όταν 29 χώρες υπέγραψαν τον καταστατικό της χάρτη που καταρτίστηκε στη συνδιάσκεψη του Μπρέτον Γουντς. Το 2006 ο αριθμός των συμμετεχόντων κρατών μελών ήταν 184 και το προσωπικό του ΔΝΤ ανερχόταν σε 2.693 από 141 χώρες.

- Κράτη μέλη με τη μεγαλύτερη ποσόστωση είναι οι ΗΠΑ με 18,25%, η Γερμανία και η Ιαπωνία με 5,67% εκάστη, η Γαλλία με 5,10% και το Ηνωμένο Βασίλειο επίσης με 5,10%. Η λογιστική μονάδα του ΔΝΤ είναι το Ειδικό Τραβηκτικό Δικαίωμα (Special Drawing Right, βλέπε όρο SDR). Η αρχική εισφορά κάθε μέλους καταβάλλεται 75% στο νόμισμά του και 25% σε χρυσό ή χρυσό και δολάρια ΗΠΑ. Οι συνολικές ποσοστώσεις, μετά την αναπροσαρμογή της 31.3.2006, ανέρχονται σε 308 δισεκ. δολάρια ΗΠΑ.

- Το ΔΝΤ ιδρύθηκε για να προάγει τη διεθνή νομισματική συνεργασία, να διευκολύνει την επέκταση και ισορροπημένη ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου, να συνδράμει στην εγκαθίδρυση ενός πολυμερούς συστήματος πληρωμών και να βοηθήσει τα κράτη μέλη του που αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα στο ισοζύγιο πληρωμών. Διοικείται από το Συμβούλιο των Διοικητών που αποτελείται από ένα εκπρόσωπο κάθε κράτους μέλους μαζί με ένα αναπληρωτή του. Και οι δύο συνήθως είναι Υπουργοί Οικονομικών ή διοικητές κεντρικών τραπεζών. Συνεδριάζουν μια φορά το χρόνο και χαράζουν τις κατευθυντήριες αρχές της πολιτικής του ΔΝΤ. Η Εκτελεστική Επιτροπή του ΔΝΤ, με έδρα την Ουάσινγκτον D.C, αποτελείται από 24 μέλη, συνέρχεται τουλάχιστον τρεις φορές την εβδομάδα και εποπτεύει την εφαρμογή των πολιτικών. Ο Γενικός Διευθυντής του ΔΝΤ είναι ταυτόχρονα Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής. Έχει την ευθύνη της καθημερινής διαχείρισης.

- Πηγές χρηματοδότησης του ΔΝΤ είναι οι ποσοστώσεις εγγραφής, οι εισφορές των μελών, προμήθεια περίπου το ένα τέταρτο του 1% των ποσών των παρεχομένων δανείων και δανειστικό επιτόκιο 4,5%. Από το 1962 διαθέτει μια πιστωτική διευκόλυνση 24 δισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ (General Arrangement to Borrow) που ανανεώνεται κάθε πέντε χρόνια και χορηγείται από ένα αριθμό κυβερνήσεων και τραπεζών σε όλο τον κόσμο.

- Το ΔΝΤ αξιολογεί τη συναλλαγματική πολιτική των κρατών μελών με βάση την οικονομική τους κατάσταση και την ακολουθούμενη πολιτική. Εξετάζει επίσης τη δημοσιονομική και νομισματική πολιτική και το εξωτερικό χρέος των μελών. Η διαδικασία αυτή γίνεται μια φορά το χρόνο και προηγείται διαβούλευση με το εξεταζόμενο κράτος μέλος. Πραγματοποιεί πολυμερή εποπτεία μια φορά κάθε δύο χρόνια και τα συμπεράσματα αυτής δημοσιεύονται στο World Economic Outlook (WEO). Στην περίπτωση μέλους που δεν έχει κάνει χρήση των πόρων του ΔΝΤ υπάρχουν οι προληπτικές διευθετήσεις δηλαδή η παρακολούθηση της οικονομικής κατάστασης αυτού που χρησιμεύει για την εδραίωση της διεθνούς εμπιστοσύνης στην οικονομική πολιτική του μέλους. Το ΔΝΤ παρέχει επίσης τεχνική βοήθεια στα μέλη που συνίστανται σε συμβουλές για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής, την ορθή λειτουργία των κεντρικών τραπεζών, τη διαχείριση του δημοσίου χρέους, τη συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων, το χειρισμό και τη λογιστική των συναλλαγών με το ΔΝΤ ενώ επιμορφώνει στο Ινστιτούτο του αξιωματούχους

των κρατών μελών. Το 2005 παρέσχε τεχνική βοήθεια σε 381 πρόσωπα και συμβουλευτική εποπτεία σε 124 χώρες.

▪ Η χρηματοδοτική συνδρομή του ΔΝΤ περιλαμβάνει πιστώσεις σε μέλη που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα στο ισοζύγιο πληρωμών με την προϋπόθεση να αποδεχτούν τις προτεινόμενες διαρθρωτικές αλλαγές. Το 2005 το ΔΝΤ είχε εκκρεμή δάνεια σε 75 χώρες ύψους περίπου 34 δισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ. Το ΔΝΤ παρέχει χρηματοδοτήσεις στα κράτη μέλη μέσω μιας ποικιλίας εργαλείων:

1. Τακτικές διευκολύνσεις

• **stand-by arrangements, SBA:** συμφηφιστικές διευθετήσεις συνδρομή για την αντιμετώπιση προσωρινών ή κυκλικών ελλειμμάτων ισοζυγίου πληρωμών. Πραγματοποιούνται κάθε τρίμηνο ανάλογα με κριτήρια αποτελεσματικότητας και εξοφλούνται 3,5 με 5 χρόνια μετά από κάθε ανάληψη ποσού.

• **extended fund facility, EFF:** παρατεινόμενη κεφαλαιακή διευκόλυνση υποστηρίζουσα τριετή προγράμματα για την αντιμετώπιση δυσκολιών στο ισοζύγιο πληρωμών που προέρχονται από μακροοικονομικά και διαρθρωτικά προβλήματα. Εφαρμόζονται κριτήρια αποδοτικότητας ενώ η αποπληρωμή γίνεται σε 4,5 έως 10 χρόνια.

Οι χρηματοδοτικές πολιτικές του ΔΝΤ ρυθμίζουν τους όρους για τη χρήση των χρηματοοικονομικών του πόρων:

– **Reserve Tranche Policies** = Πολιτικές Αποθεματικής Μεριδας. Ένα μέλος έχει μια θέση αποθεματικής μερίδας στο ΔΝΤ που ισούται με τα περιουσιακά στοιχεία που μετέφερε στο ΔΝΤ. Μετρείται με την έκταση που η ποσόστωση αυτού υπερβαίνει τις διακρατήσεις του ΔΝΤ στο νόμισμα του κράτους μέλους. Ένα μέλος μπορεί να αναλάβει όλο το ποσό της μερίδας του όταν υπάρχουν ανάγκες χρηματοδότησης ελλειμμάτων στο ισοζύγιο πληρωμών του. Δεν πρόκειται για δανειοδότηση του ΔΝΤ καθώς η αποθεματική θέση κάθε χώρας θεωρείται ότι αποτελεί μέρος των συναλλαγματικών της διαθεσίμων.

– **Credit Tranche Policies** = Πολιτικές Πιστωτικής Μεριδας. Πιστώσεις υπό τον τύπο των τακτικών διευκολύνσεων χορηγούνται στα μέλη σε τμήματα του 25% της ποσόστωσης. Για το ποσό αυτό, τα μέλη πρέπει να αποδείξουν ότι καταβάλουν προσπάθειες για να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες στο ισοζύγιο πληρωμών τους. Πιστώσεις πάνω από το 25% χορηγούνται κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις ή κριτήρια αποτελεσματικότητας.

– **Policy on Emergency Assistance** = Πολιτική Επείγουσας Συνδρομής. Σε περίπτωση που τα μέλη αντιμετωπίζουν προβλήματα στο ισοζύγιο πληρωμών που οφείλονται σε ξαφνικές και απρόβλεπτες φυσικές καταστροφές. Συνήθως λαμβάνει χώρα με μία ανάληψη μέχρι το 25% της ποσόστωσης με την προϋπόθεση ότι το μέλος συνεργάζεται με το ΔΝΤ. Σε μετασυγκρουσιακές περιπτώσεις μπορεί η συνδρομή να υπερβεί το 25% της ποσόστωσης.

2. Παραχωρητική συνδρομή

• **Poverty Reduction and Growth Facility, PRGF** = Διευκόλυνση για τη μείωση της φτώχειας και την ανάπτυξη. Καθιερώθηκε το 1987 σαν ESAF, επεκτάθηκε το 1994 και μειώθηκε το 1999. Αποσκοπεί στην υποστήριξη δανειοδοτικών προγραμμάτων για την ουσιαστική και διαρκή αντιμετώπιση προβλημάτων στο ισοζύγιο πληρωμών και για τη διαρκή ανάπτυξη. Ογδόντα χώρες χαμηλού εισοδήματος, σήμερα, είναι επιλέξιμες για το σχήμα αυτό. Τα δάνεια κατανέμονται σε τριετή περίοδο και το μέλος υπόκειται σε παρακολούθηση με κριτήρια αποδοτικότητας. Έχουν επιτόκιο 0,5%, πενταετή περίοδο χάριτος και δεκαετή λήξη.

• **Heavily Indebted Poor Countries, (HIPC) Initiative** = Πρωτοβουλία για τις υπερχρεωμένες φτωχές χώρες. Υιοθετήθηκε το 1996 και προβλέπει έκτακτη συνδρομή για τη μείωση του εξωτερικού χρέους σε ανεκτά επίπεδα ώστε να επιτευχθεί η ομαλή εξυπηρέτησή του. Στη χρηματοδότηση συμμετέχουν το Paris Club και άλλοι πιστωτές. Σήμερα, 36 χώρες έχουν επιλεγεί για το σχήμα αυτό.

3. Άλλες διευκολύνσεις

• **Compensatory Financing Facility, CFF** = Συμφηφιστική Χρηματοδοτική Διευκόλυνση. Προορίζεται για τα μέλη που αντιμετωπίζουν προσωρινές δυσκολίες στην εξαγωγή αγαθών ή υπερβολικό κόστος για την εισαγωγή δημητριακών.

• **Supplementary Reserve Facility, SRF** = Συμπληρωματική Αποθεματική Διευκόλυνση. Πρόκειται για χρηματοδοτική βοήθεια σε χώρες με υπερβολικές δυσκολίες στο ισοζύγιο πληρωμών που οφείλονται σε απότομη απώλεια της εμπιστοσύνης των αγορών. Η εξόφληση πραγματοποιείται σε 1,5 μέχρι 2,5 χρόνια.

- Contingent Credit Lines, CCL = Έκτακτα πιστωτικά όρια. Αποβλέπουν στην πρόληψη της επέκτασης των κρίσεων. Αν και χορηγούνται σε μέλη στα πρόθυρα κρίσης, εν τούτοις περιλαμβάνουν και μέλη με υγιή οικονομία που κινδυνεύουν να καταστούν θύματα μιας μεταδιδόμενης χρηματοοικονομικής κρίσης.

Από τις πιο γνωστές χρηματοδοτήσεις που παρέσχε το ΔΝΤ είναι:

–Το 1995 πίστωση στο Μεξικό 18 δισεκατομμυρίων δολαρίων και στη Ρωσία 6,2 δισεκατομμυρίων δολαρίων για να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες από τις αναγκαίες διαρθρωτικές αλλαγές.

–Από τις 23 Ιουλίου 1998 και εξής πιστώσεις ύψους 35 δισεκατομμυρίων δολαρίων στην Ινδονησία, τη Ν. Κορέα και την Ταϊλάνδη για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κρίσης στη Ν.Α. Ασία.

–Πίστωση 20,4 δισεκ. δολαρίων στη Ρωσία για την υποστήριξη του οικονομικού προγράμματος σταθεροποίησης και διαρθρωτικών αλλαγών του 1998 μετά την κατάρρευση των χρηματοοικονομικών της αγορών.

International Securities Market Association (ISMA) = Διεθνής Ένωση Αγοράς Ομολόγων. Ανεξάρτητος οργανισμός και εμπορική ένωση που δραστηριοποιείται στη διεθνή αγορά ομολόγων που διακινεί τίτλους ποσού 3 τρισεκ. δολαρίων. Παρέχει πληροφορίες για ομόλογα σε ευρώ και σε δολάρια σταθερού εισοδήματος, για μεσοπρόθεσμους τίτλους σε ευρώ σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου, τίτλους επιλογής και μετατρέψιμους τίτλους, δημιουργεί και αναλύει χαρτοφυλάκια και παρέχει ορολογία, ιστορικά στοιχεία και πιστωτικές αξιολογήσεις από τη βάση δεδομένων της S&P και της Moody's.

Internet = διαδίκτυο. Έλκει την καταγωγή του από το δίκτυο ARPAnet (Advanced Research Projects Agency) που αναπτύχθηκε το δεύτερο ήμισυ της δεκαετίας του '60 με πρωτοβουλία του Υπουργείου Άμυνας των ΗΠΑ. Από την έρευνα για στρατιωτικούς σκοπούς επεκτάθηκε στα Πανεπιστήμια της Αμερικής, στα τμήματα ανάπτυξης των εμπορικών εταιριών και τελικά στην κατοικία κάθε πολίτη. Πρόκειται για ένα αυτοφύες σύστημα, δεν ανήκει σε κανένα και δεν ελέγχεται από κανένα αν και τελευταία καταβάλλεται προσπάθεια αποδοχής σε παγκόσμιο επίπεδο αρχών εταιρικής διακυβέρνησης.

- Αποτελείται από πολλά διασυνδεδεμένα μεταξύ τους αυτόνομα δίκτυα ηλεκτρονικών υπολογιστών, γι' αυτό και ο όρος διαδίκτυο. Η διασύνδεση πραγματοποιείται μέσω των τηλεπικοινωνιακών δικτύων και η επικοινωνία απαιτεί προσωπικό υπολογιστή και modem. Μεταξύ αυτών μεσολαβούν οι φορείς παροχής υπηρεσιών του διαδικτύου (Internet Service Providers, ISP) που μπορεί να είναι ή μεγάλοι τηλεπικοινωνιακοί φορείς ή διεθνή δίκτυα ή ακόμα και μικρές ιδιωτικές επιχειρήσεις. Εξασφαλίζουν τη σύνδεση του πελάτη με το διαδίκτυο και εισπράττουν αμοιβή. Στην Ελλάδα, κυριότεροι ISP είναι: α) η Forthnet, που μετά την απόκτηση της Hellasnet, ελέγχει το 26% της εγχώριας αγοράς, β) η OTEnet που ελέγχει το 36% της αγοράς των οικιακών χρηστών, γ) η Hellas On Line, η Hellanet Intracom και η CompuLink που είναι εταιρίες μεσαίου μεγέθους, δ) η IBM Global Network, η Acropolis Net και άλλες δέκα περίπου εταιρίες που ελέγχουν από 0.2% μέχρι 1,2% της αγοράς.

• Όλοι οι διασυνδεδεμένοι υπολογιστές ομιλούν κοινή γλώσσα που αποτελεί το πρωτόκολλο επικοινωνίας TCP/IP Protocol Suite (Transmission Control Protocol/Internet Protocol). Για την τεχνική ανάπτυξη του Πρωτοκόλλου ιδρύθηκε το 1983 με την υποστήριξη κυβερνητικών ιδρυμάτων πολλών χωρών, της βιομηχανίας και της ακαδημαϊκής κοινότητας το Συμβούλιο Δραστηριοτήτων του Διαδικτύου (Internet Activities Board, IAB). Διαθέτει δύο ομάδες εργασίας α) το Internet Engineering Task Force που ασχολείται με την εξέλιξη του ανωτέρω Πρωτοκόλλου και την τυποποίησή του και την ενσωμάτωση άλλων πρωτοκόλλων στο διαδίκτυο όπως των Open Systems Interconnection protocols και β) το Internet Research Task Force το οποίο συνεχίζει να οργανώνει και να ερευνά προχωρημένες μεθόδους επέκτασης του διαδικτύου.

- Οι χρήστες του διαδικτύου στην Ελλάδα ανέρχονταν το 1999 σε 320.000, το 2000 σε 650.000, το 2001 σε 1.400.000 και το 2006 υπερέβησαν τους 2.500.000. Το ετήσιο ποσοστό της αύξησης των χρηστών του διαδικτύου ανέρχεται περίπου σε 10% και αυτό οφείλεται κύρια σε άτομα νεαρής ηλικίας.

▲ Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ για το πρώτο τρίμηνο του 2006, το ποσοστό των ελλήνων χρηστών που διεκπεραιώνει ηλεκτρονικά τις υποθέσεις του στο διαδίκτυο ανέρχεται σε: α) 54% για φορολογικά θέματα στις ηλικίες 31-44 ετών β) 60% για την εύρεση εργασίας μέσω ΟΑΕΔ στις ηλικίες 25-34 ετών γ) 48% για αιτήσεις και παραλαβές πιστοποιητικών στις ηλικίες

40-49 ετών δ) 42% για την απόκτηση πληροφόρησης σε δημόσιες βιβλιοθήκες στις ηλικίες 20-29 ετών ε) 35,30% είναι όσοι ενδιαφέρονται να χρησιμοποιήσουν μελλοντικά τις ανωτέρω υπηρεσίες ζ) από το ποσοστό του ελληνικού πληθυσμού που έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο 19% ανεξαρτήτως ηλικίας χρησιμοποιεί τη δυνατότητα ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης των προσωπικών του υποθέσεων.

^ Σύμφωνα με στοιχεία δύο ερευνών που πραγματοποιήσαν το δεύτερο εξάμηνο του 2006 οι εταιρίες AGB Nilsen Media Research και Phaistos Networks υπό την αιγίδα του Παρατηρηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας: 1) καταγράφηκαν 2.971.285 επισκέπτες στους δημοφιλέστερους δικτυακούς τόπους στην Ελλάδα από τους οποίους οι 2.559.168 προήλθαν από το εσωτερικό της χώρας 2) το ποσοστό των ατόμων ηλικίας άνω των 50 ετών που είναι χρήστες του διαδικτύου ανέρχεται μόλις στο 8% 3) το ποσοστό των γυναικών ανερχόταν στο 24% 4) υπολογίζεται ότι τραπεζικές συναλλαγές μέσω του διαδικτύου στη χώρα μας πραγματοποιεί το 41,4% των χρηστών κύρια για ενημέρωση λογαριασμών, μεταφορές κεφαλαίων, πληρωμή λογαριασμών και για συναλλαγές μέσω πιστωτικών καρτών 5) Ποσοστό 69,5% των χρηστών χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για να συνάψουν συναλλαγές ηλεκτρονικού εμπορίου αγοράζοντας κύρια υπολογιστές, βιβλία και τουριστικά είδη 6) Το 89,3% των χρηστών έχει χρησιμοποιήσει έστω μια φορά τις εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης όπως το σύστημα TaxisNet, τις υπηρεσίες του ΑΣΕΠ ή των ΚΕΠ ή την αναζήτηση φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

- Περισσότερο διαδεδομένο είναι το διαδίκτυο στις ΗΠΑ όπου κάθε ημέρα αποκτά 50.000 νέους συνδρομητές. Το 72% των ιστοσελίδων έχουν τη φυσική τους έδρα στις ΗΠΑ ενώ το 92% του ηλεκτρονικού εμπορίου μέσω του διαδικτύου πραγματοποιείται στις ΗΠΑ. Γενικά, οι ΗΠΑ κατέχουν σήμερα το 80% του παγκόσμιου κύκλου εργασιών στο Internet.

- Ο αριθμός των δικτυωμένων σε παγκόσμιο επίπεδο ανερχόταν το 1996 σε 147.000.000, το 1999 σε 320.000.000 ενώ στις αρχές του 2007 ξεπέρασε το 1.200.000.000. Ενδιαφέρουσα ήταν η μελέτη για το Internet του Πανεπιστημίου του Τέξας που παρουσιάστηκε στις 7.6.2000. Εκτιμούσε ότι το 1999 δημιούργησε 650.000 θέσεις εργασίας στις ΗΠΑ και είχε συνολικό κύκλο εργασιών 524 δισεκατομμύρια δολάρια, δηλαδή μία αύξηση 62% σε σχέση με το 1998 που ήταν 15 φορές μεγαλύτερη από την αύξηση του ΑΕΠ των ΗΠΑ. Ο κύκλος εργασιών του τομέα (υποδομές Internet, ηλεκτρονικό εμπόριο κλπ.) υπερέβη τα 850 δισεκατομμύρια δολάρια το έτος 2000.

- Ειδικότερα, για τον κύκλο εργασιών του ηλεκτρονικού εμπορίου (H/E) σε παγκόσμιο επίπεδο η Gartner Group εκτιμούσε ότι το 2000 έφθασε τα 403 δισεκατομμύρια δολάρια ενώ το έτος 2004 εκτινάχτηκε στα 7,3 τρισεκατομμύρια δολάρια. Σημαντική για το H/E είναι η θεσμοθέτηση της ηλεκτρονικής υπογραφής. Επίσης, μία νέα μορφή μεσολάβησης στις πληρωμές μέσω διαδικτύου αποτελούν οι παροχείς υπηρεσιών πληρωμής μέσω διαδικτύου (Internet Payment Service Providers, IPSP). Πρόκειται για εταιρίες που αναλαμβάνουν τη διεκπεραίωση της πληρωμής συνεργαζόμενες με μία ή περισσότερες τράπεζες. Ο ιδιοκτήτης του web site είναι ο πελάτης του IPSP και όχι οι τράπεζες.

- Το Διαδίκτυο διπλασιάστηκε σε μέγεθος από τον Μάιο του 2004 και τον Οκτώβριο του 2006 έφτασε τα 100.000.000 δικτυακούς τόπους όπως ανακοίνωσε η εταιρεία Netcraft που παρακολουθεί τον Παγκόσμιο Ιστό από το 1995. Οι ενεργοί δικτυακοί τόποι, που ενημερώνονται πιο συχνά, ανέρχονται σε 48.000.000. Όταν η Netcraft, με έδρα το Μπαθ της Βρετανίας, άρχισε να πραγματοποιεί διαδικτυακές μετρήσεις τον Αύγουστο του 2005, υπήρχαν μόλις 18.000 δικτυακοί τόποι. Χρειάστηκαν σχεδόν εννέα χρόνια, έως τον Μάιο του 2004, για να φτάσει ο αριθμός αυτός τα 50.000.000. Ο ρυθμός ανάπτυξης έχει αυξηθεί σημαντικά τελευταία. Από τις αρχές του 2006, το Διαδίκτυο απέκτησε 27.400.000 νέους δικτυακούς τόπους, σε σχέση με τα 17 εκατομμύρια για όλο το έτος 2005.

- Εκτός από το ανωτέρω διαδίκτυο άρχισαν να αναπτύσσονται νέες πρωτοβουλίες που φιλοδοξούν να παράσχουν μεγαλύτερο εύρος χωρητικότητας και ταχύτερη ανταπόκριση. Στις ΗΠΑ: α) το Internet 2 προωθείται από 170 αμερικανικά Πανεπιστήμια και 50 επιχειρήσεις μεταξύ των οποίων η Microsoft και η IBM. Στοχεύει στη δημιουργία του υπερδικτύου Abilene που θα εξασφαλίζει ταχύτητα επικοινωνίας 1000 φορές μεγαλύτερη από αυτή του Internet 1, β) το Backbone Network Service (vBNT) είναι προϊόν της συντονισμένης προσπάθειας οργανισμών που χρηματοδοτούνται από την κυβέρνηση των ΗΠΑ, τη NASA και το Εθνικό Ίδρυμα Επιστήμης γ) το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών των ΗΠΑ χρηματοδοτεί ένα πειραματικό ερευνητικό δίκτυο με την ονομασία GENI (Global Environment for Network Innovations). Στην Ευρώπη καταβάλλονται προσπάθειες για τη χρηματοδότηση του Grid. Το σχέδιο προωθεί το CERN (Centre européen de recherche nucléaire) με έδρα τη Γενεύη. Στο πρόγραμμα

συμμετέχουν 300 ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και είκοσι εκτός Ευρώπης. Φιλοδοξεί και αυτό να αναπτύξει ταχύτητα επικοινωνίας 1000 φορές μεγαλύτερη από αυτή του Internet¹. Παράλληλα με την αύξηση του εύρους χωρητικότητας και της ταχύτητας επιδιώκεται και η προστασία του διαδικτύου από τους παράνομους εισβολείς.

Internet banking and on-line trading = η διαδικτυακή τραπεζική και η διαπραγμάτευση ανοικτής γραμμής που λειτουργούν μέσω ενός λογισμικού που είναι εγκατεστημένο στην ιστοσελίδα της τράπεζας και όχι στον προσωπικό υπολογιστή του χρήστη. Η διενέργεια τραπεζικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου (Internet banking) στοχεύει σε α) εξοικονόμηση χρόνου διότι ο πελάτης δεν χρειάζεται να επισκεφθεί το υποκατάστημα της τράπεζας εκτός της περίπτωσης ανάληψης μετρητών που μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε από το υποκατάστημα είτε μέσω ATM. Οι υπόλοιπες υπηρεσίες των ATMs (γνωστοποίηση υπολοίπου, μεταφορά ποσών από λογαριασμό σε λογαριασμό, εξόφληση υποχρεώσεων, καταθέσεις, δάνεια κλ.) γίνονται μέσω του διαδικτύου και ειδικότερα μέσω ενός www server. Επιπρόσθετα, μπορούν να διεκπεραιωθούν και άλλες εργασίες όπως ενημέρωση για επιταγές, μισθών και συναλλάγματος, αιτήσεις για εγγυητικές επιστολές, αλλαγή κωδικών ασφαλείας, β) μείωση του κόστους. Στις ΗΠΑ έχει υπολογισθεί ότι μία συναλλαγή μέσω του Internet κοστίζει 0,1 ευρώ, μέσω της τηλεφωνικής τραπεζικής 0,25 ευρώ και μέσω ATMs 0,52 ευρώ. Η διαπραγμάτευση ανοικτής γραμμής (on line trading) πραγματοποιείται επίσης μέσω του Internet και αφορά το κλείσιμο μιας οποιασδήποτε συναλλαγής σε οργανωμένη αγορά χρήματος και κεφαλαίου. Πιο διαδεδομένη είναι η τεχνική που αφορά την αγοραπωλησία χρηματιστηριακών προϊόντων (μετοχών, futures, options κλ.). Ο επενδυτής επιλέγει μία εταιρία παροχής υπηρεσιών, καταθέτει ένα αρχικό κεφάλαιο στο λογαριασμό, με τον οποίο πληρώνει την εταιρία ή πιστώνεται από αυτή, και η τελευταία του παραδίδει τους κωδικούς πρόσβασης στο Internet μέσω του οποίου έχει τη διακύμανση των τιμών και την ευχέρεια κλεισίματος συναλλαγών. Στην περίπτωση αγορών, το ποσό αυτών πρέπει να καλύπτεται από το υπόλοιπο του ανωτέρω λογαριασμού πλέον ενός ποσού για την κάλυψη της προμήθειας της εταιρίας. Στην Ελλάδα, ο χρήστης του Internet δεν έχει δικαίωμα κλεισίματος συναλλαγών στο ΧΑΑ. Για το λόγο αυτό τα σχετικά πακέτα προσφέρονται από χρηματιστηριακές εταιρίες ή από κοινοπραξία χρηματιστηριακής εταιρίας, εταιρίας πληροφοριακής και πιθανόν τράπεζας. Ο πελάτης μέσω της εταιρίας κλείνει με το Internet πράξεις αγοραπωλησίας μετοχών, αγοράς μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων, αντλεί ειδήσεις, αναλύσεις και πληροφορίες για τις τιμές των μετοχών και άλλων προϊόντων της κεφαλαιαγοράς.

Interoperability = διαλειτουργικότητα. Στην πληροφορική σημαίνει την ικανότητα ενός λογισμικού (software) και υλικού (hardware) να είναι συμβατά και να επικοινωνούν με πολλούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές διαφορετικών εταιριών.

Interpol (International Criminal Police Organisation) = Διεθνής Αστυνομία. Ιδρύθηκε το 1923 για να διευκολύνει τη διασυνοριακή ποινική αστυνομική συνεργασία και το 2006 είχε 184 κράτη μέλη. Υποστηρίζει και βοηθά κάθε κρατική και διεθνή οργάνωση, αρχή και υπηρεσία που αποσκοπεί στην πρόληψη και καταστολή της διεθνούς εγκληματικότητας. Οι βασικοί στόχοι της είναι η δημόσια ασφάλεια και η καταπολέμηση της τρομοκρατίας, του οργανωμένου εγκλήματος, του χρηματοοικονομικού και τεχνολογικού εγκλήματος, των ναρκωτικών, της εμπορίας ανθρώπων και η ενίσχυση της έρευνας για τον εντοπισμό των καταζητούμενων προσώπων

■ Τα όργανα της Interpol είναι: **1)** η Γενική Συνέλευση (General Assembly). Είναι το ανώτατο όργανο διοίκησης, συνεδριάζει μια φορά το χρόνο και αποτελείται από ένα εκπρόσωπο κάθε κράτους μέλους. Λαμβάνει όλες τις κρίσιμες αποφάσεις σχετικά με ζητήματα πολιτικής, πόρων, εργασιακών μεθόδων, χρηματοδότησης, δραστηριοτήτων και προγραμμάτων **2)** η Εκτελεστική Επιτροπή (Executive Committee). Αποτελείται από 13 μέλη που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση και περιλαμβάνει τον Πρόεδρο, τρεις Αντιπροέδρους και εννέα μέλη που καλύπτουν 4 περιοχές **3)** η Γενική Γραμματεία, της οποίας προϊστάται ο Γενικός Γραμματέας, εδρεύει στη Λυών της Γαλλίας, λειτουργεί επί 24ώρου βάσεως και διαθέτει στελέχη από 80 κράτη που επικοινωνούν σε μία από τις 4 επίσημες γλώσσες δηλαδή την αγγλική, τη γαλλική, την ισπανική και την αραβική. Παρέχει ένα αξιόπιστο και ταχύτατο σύστημα επικοινωνίας, το I-24/7, που συνδέει τις αστυνομίες όλων των κρατών μελών **4)** τα Εθνικά Κεντρικά Γραφεία (National Central Bureaus) σε κάθε κράτος μέλος που αποτελούνται από στελέχη των εθνικών αστυνομιών και είναι το σημείο επαφής με τη Γενική Γραμματεία **5)** Σύμβουλοι

(Advisers). Προτείνονται από την Εκτελεστική Επιτροπή και εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση. Πρόκειται για εμπειρογνώμονες με καθαρό συμβουλευτικό ρόλο.

■ Το προσωπικό της Interpol παρέχει σημαντικές υπηρεσίες στο πλαίσιο της πρόληψης και δίωξης του διασυνοριακού εγκλήματος. Μία από αυτές είναι η κατάσταση συναγερμού όταν υπάρχουν πληροφορίες για καταζητούμενα πρόσωπα. Όμως, η σύλληψη αυτών δεν γίνεται από την Interpol αλλά από τις αστυνομικές αρχές του κράτους στο οποίο έχει καταφύγει. Επίσης, προσφέρει τεχνική συνδρομή και εκπαίδευση για εξειδικευμένα εγκλήματα και πληροφορίες για τις σύγχρονες τάσεις της διεθνούς εγκληματικότητας. Διαχειρίζεται μία βάση δεδομένων προσιτή στις αστυνομικές αρχές των κρατών μελών η οποία περιέχει α) κατάλογο υπόπτων τρομοκρατών β) ονομαστικά στοιχεία εγκληματιών (ονόματα, φωτογραφίες) γ) δακτυλικά αποτυπώματα δ) χαρακτηριστικά DNA ε) απολεσθέντα και κλαπέντα ταξιδιωτικά έγγραφα ζ) εικόνες σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών η) κλαπέντα έργα τέχνης και θ) κλαπέντα αυτοκίνητα και άλλα τροχοφόρα.

■ Την 3.5.2004 ο Γενικός Γραμματέας της Interpol Ρόναλντ Κ. Νομπλ και ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Ζαν-Κλωντ Τρισέ υπέγραψαν συμφωνία συνεργασίας για την προστασία των τραπεζογραμματίων ευρώ από τις παραχαράξεις και την παράνομη εν γένει αναπαραγωγή τους. Η συνεργασία προβλέπει συχνές διαβουλεύσεις, ανταλλαγή πληροφοριών, συντονισμό της εκπαίδευσης των στελεχών σε θέματα πρόληψης και εντοπισμού των παραχαράξεων, πλαστογραφιών και αναπαραγωγής τραπεζογραμματίων μέσω φωτοτυπικών μηχανημάτων και σαρωτών (scanners).

Interpolation and extrapolation = 1) interpolation (παρεμβολή) είναι η μέθοδος πρόβλεψης για την προσέγγιση μιας μελλοντικής άγνωστης αξίας (π.χ της τιμής μιας μετοχής ή της απόδοσης ενός ομολόγου) μέσω της χρήσης δύο γνωστών αξιών σε μια ακολουθία αριθμών **2)** extrapolation (παρεκβολή) είναι η εκτίμηση μιας αξίας που βασίζεται στην επέκταση μιας γνωστής ακολουθίας αξιών ή γεγονότων πέραν της περιοχής των στοιχείων της βάσης δεδομένων ή άλλως είναι η προβολή καμπύλης στο μέλλον. Κλασσικό παράδειγμα extrapolation είναι η τεχνική ανάλυση στην οποία οι κερδοσκόποι λαμβάνουν υπόψη τη συμπεριφορά των τιμών στο παρελθόν για να προβλέψουν τις μελλοντικές εξελίξεις και να καθορίσουν το σημείο εισόδου και εξόδου στην και από την αγορά.

INTERREG = Χρηματοδοτικό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στα πλαίσια της Κοινότητας μέσω διασυνοριακής, διεθνικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας και την ενθάρρυνση της ενοποίησης και της ισόρροπης ανάπτυξης του ευρωπαϊκού εδάφους. Το INTERREG I κάλυψε την περίοδο 1989-1993 ενώ το INTERREG II την περίοδο 1994-1999. Για την περίοδο 2000-2006, το INTERREG III διαθέτει συνολικό προϋπολογισμό 4.875 εκατομμύρια ευρώ που επιβαρύνουν αποκλειστικά το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) Ο προϋπολογισμός αυτός κατανέμεται σε πιστώσεις που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για κάθε κράτος μέλος, αλλά στο επίπεδο προγραμμάτων πίστωσης είναι συνολικός για το σύνολο κάθε ζώνης συνεργασίας χωρίς κατανομή ανά χώρα. Κάθε κοινοτική χρηματοδότηση στα πλαίσια του INTERREG III πραγματοποιείται με βάση τον τομέα εφαρμογής των διαρθρωτικών ταμείων και των διατάξεων σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών. Η κοινοτική πρωτοβουλία συγχρηματοδοτείται από τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η συμβολή του ΕΤΠΑ ανέρχεται μέχρι το 75% του συνολικού κόστους στις περιοχές του Στόχου 1 και μέχρι το 50% σε άλλες επιλέξιμες περιοχές. Με την προοπτική της διεύρυνσης, η νέα φάση του INTERREG αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στα εξωτερικά σύνορα της Κοινότητας. Ενθαρρύνεται έντονα η συνεργασία στην οποία συμμετέχουν οι εξαιρετικά απομακρυσμένες περιοχές, τα Βαλκάνια και οι νησιωτικές περιοχές. Η κοινοτική πρωτοβουλία υλοποιείται σε τρία ξεχωριστά σκέλη: α) διασυνοριακή συνεργασία: προώθηση ενοποιημένης περιφερειακής ανάπτυξης σε παραμεθόριες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των εξωτερικών συνόρων και ορισμένων θαλάσσιων περιοχών β) διεθνική συνεργασία: συμβολή στην αρμονική ενοποίηση του εδάφους σε ολόκληρη την Κοινότητα γ) διαπεριφερειακή συνεργασία: βελτίωση των πολιτικών και των τεχνικών για την περιφερειακή ανάπτυξη και τη συνοχή με τη βοήθεια διεθνικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας.

In-the-money = ένα συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης με δικαίωμα αγοράς ενός περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον (call option) είναι in-the-money όταν η τιμή εξάσκησης του δικαιώματος είναι μικρότερη της τιμής αγοράς του υποκείμενου μέσου (underlying instrument). Ένα συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης με δικαίωμα πώλησης ενός

περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον (put option) είναι in-the-money όταν η τιμή εξάσκησης του δικαιώματος είναι μεγαλύτερη της τιμής αγοράς του υποκειμένου μέσου. Πρόκειται για τις περιπτώσεις που το δικαίωμα μπορεί να εξασκηθεί με απόληψη κέρδους από τον δικαιούχο.

Intraday credit = πίστωση παρεχόμενη και εξοφλούμενη στο διάστημα μιας εργάσιμης ημέρας.

Intraday or daily high = ενδοσυνεδριακό υψηλό. Είναι η ανώτατη τιμή που καταγράφηκε στη διάρκεια της ημερήσιας συνεδρίασης ενός χρηματιστηρίου ή άλλης οργανωμένης αγοράς ομολόγων, εμπορευμάτων ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων. Στο συνάλλαγμα, είναι η ανώτερη ισοτιμία ενός ζεύγους νομισμάτων που καταγράφηκε στη διάρκεια της ημέρας.

Intranet = ενδοδίκτυο ή εσωτερικό δίκτυο. Ένα ιδιωτικό πληροφοριακό σύστημα που δίνει τη δυνατότητα στα τμήματα μιας επιχείρησης να επικοινωνούν μεταξύ τους και να αντλούν αποθηκευμένες στον Η/Υ πληροφορίες και στοιχεία. Συνήθως, το δίκτυο αυτό παρέχει σε όλους τους διασυνδεδεμένους υπαλλήλους της επιχείρησης ευχέρεια ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τιμές και ισοτιμίες από τα διεθνή δίκτυα Ρόϊτερς, Μπλούμπεργκ, κ.λπ. και πρόσβαση στις τράπεζες δεδομένων. Μπορεί να είναι συνδεδεμένο με το διαδίκτυο. Για να αποτραπεί στην περίπτωση αυτή η πρόσβαση του εξωτερικού χρήστη σε εμπιστευτικές πληροφορίες της επιχείρησης χρησιμοποιούνται τα firewalls. Πρόκειται για λογισμικό ασφαλείας που ελέγχει την πρόσβαση των εξωτερικών χρηστών.

Intrinsic value = η εσωτερική και πραγματική αξία ενός χρεογράφου ή μιας μετοχής που προσδιορίζεται μετά από μία επισταμένη μελέτη ερευνητή. Εάν η εσωτερική αξία είναι μεγαλύτερη από την αγοραία τιμή τότε η επένδυση στο συγκεκριμένο χρεόγραφο είναι συμφέρουσα διότι αναμένεται μία αύξηση της αγοραίας ή χρηματιστηριακής του τιμής στο μέλλον.

Inventory = το απόθεμα μιας εταιρίας όπως πρώτες ύλες, αγαθά προς πώληση ή στη διαδικασία της προετοιμασίας προς πώληση. Μπορεί να αποτιμάται με διάφορες λογιστικές μεθόδους όπως στην τιμή κτήσης ή με την τρέχουσα τιμή της αγοράς και συλλογικά με διάφορες τεχνικές όπως τις FIFO και LIFO (βλέπε λέξεις).

Investment appetite = επενδυτική όρεξη και σε ελεύθερη μετάφραση «επενδυτική προσδοκία». Μία στρατηγική διαχείρισης ενός χαρτοφυλακίου τίτλων ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων όπου οι χειριστές θέσεων εκμεταλλεύονται τη μεταβλητότητα των αποδόσεων και προσαρμόζουν την επενδυτική τους πολιτική ανάλογα με τις προσδοκίες για την εξέλιξη των τιμών με σκοπό να καταγράψουν κέρδη ή να περιορίσουν τις ζημιές. Ακόμα πιο επιθετικές στρατηγικές είναι η βραχυπρόθεσμη διαπραγμάτευση (short term trading) και η διαπραγμάτευση στη διάρκεια μιας ημέρας (day trading) σύμφωνα με τις οποίες δίδεται η ευχέρεια εκμετάλλευσης των βραχυπρόθεσμων ή καθημερινών διακυμάνσεων των τιμών. Αντίθετη πρακτική αποτελεί το yield to maturity (βλέπε λέξη).

Investment banks and companies and investment banking = επενδυτικές τράπεζες και επενδυτικές εταιρίες και επενδυτική τραπεζική. Ένας ταχύτατα αναπτυσσόμενος κλάδος της τραπεζικής και επενδυτικής που ασχολείται με τη χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων μέσω κοινοπρακτικών δανείων, δημόσιας εγγραφής και αναδοχή χρέους, την εισαγωγή μετοχών στα χρηματιστήρια, τη χρηματοδότηση των εξαγωγών και μεγάλων έργων, την ανάληψη της διαδικασίας ιδιωτικοποιήσεων, εξαγορών και συγχωνεύσεων, την τοποθέτηση κεφαλαίων στις εγχώριες και διεθνείς χρηματαγορές και κεφαλαιαγορές, την παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις για την ακολουθητέα δανειοληπτική πολιτική και την ανάλυση του κινδύνου. Παρέχονται υπηρεσίες όχι μόνο στους πελάτες αλλά και για ίδιο λογαριασμό ιδιαίτερα όσον αφορά την επένδυση των ιδίων διαθεσίμων. Μία επενδυτική τράπεζα δεν δέχεται γενικά καταθέσεις από το κοινό αλλά ενεργεί για λογαριασμό των πελατών της. Πιο γνωστές διεθνείς επενδυτικές τράπεζες είναι αμερικανικές Merrill Lynch και Goldman Sachs, οι γερμανικές Berenberg Bank και η Deutsche Bank με τη θυγατρική της Bankers Trust Co., η ελβετική Warburg Dillon Read θυγατρική της UBS, οι γαλλικές Banque Nationale de Paris και Crédit Agricole Indosuez, η ιταλική San Paolo - IMI και οι βρετανικές HSBC και Schroders που εξαγοράσθηκε στις 19.1.2000 από την αμερικανική Salomon Smith Barney. Πιο γνωστές επενδυτικές εταιρείες είναι οι αμερικανικές Bear Stearns, Morgan

Stanley/DeanWitter/Discover and Co., J.P. Morgan, Lehman Brothers και η Salomon Smith Barney - μέλος του Citigroup, η ING Baring των Κάτω Χωρών, η γερμανική Dresdner Kleinwort Benson, η ελβετική Crédit Suisse / First Boston, η βρετανική Mercury Asset Management - θυγατρική της Merrill Lynch και η ιαπωνική Nomura Securities.

Investment currency = νόμισμα επενδύσεων είναι αυτό στο οποίο πραγματοποιούνται οι επενδύσεις στις αγορές χρήματος, συναλλάγματος και κεφαλαίων. Επενδυτικά νομίσματα είναι κατά κύριο λόγο το δολάριο ΗΠΑ και το ευρώ και ακολουθούν από απόσταση η λίρα Αγγλίας, το ελβετικό φράγκο, το ιαπωνικό γιεν, το δολάριο Αυστραλίας, το δολάριο Καναδά και η κορώνα Σουηδίας.

Investment portfolios classification = ταξινόμηση επενδυτικών χαρτοφυλακίων. Τα επενδυτικά χαρτοφυλάκια, με την ευρύτερη έννοια του όρου, μπορούν να διακριθούν στις ακόλουθες κατηγορίες ανάλογα με τη στρατηγική διαχείρισης που έχει επιλεγεί:

❖ **Held to Maturity (HTM)** = διακρατούμενα μέχρι τη λήξη. Τα χρεόγραφα και άλλα χρηματοοικονομικά εργαλεία αυτών των χαρτοφυλακίων δεν τυγχάνουν διαπραγμάτευσης αλλά διακρατούνται μέχρι τη λήξη. Έχουν το πλεονέκτημα ότι δεν υπόκεινται σε αποτίμηση, επόμενα δεν καταγράφουν μη πραγματοποιηθείσες ζημιές (unrealised losses) αλλά και το μειονέκτημα ότι δεν είναι διαθέσιμα σε περίπτωση που αλλάξουν οι συνθήκες της αγοράς ώστε να πωληθούν και να καταγράψουν πραγματοποιηθέντα κέρδη (realized gains) ή να επενδυθούν σε άλλες συμφέρουσες εκδόσεις και να αποφέρουν μεγάλα κέρδη.

❖ **Held for Trading (HFT)** = προοριζόμενα για διαπραγμάτευση. Είναι καθημερινά διαπραγματεύσιμα στις αγορές. Τα χρεόγραφα αυτών πρέπει κατά κανόνα να πωλούνται σε διάστημα 90 ημερών. Εξασφαλίζουν σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα πραγματοποιηθέντα κέρδη διότι σε περίπτωση ανόδου των τιμών μπορεί να πωληθούν οποιαδήποτε στιγμή. Υπόκεινται όμως α) στον κίνδυνο αγοράς σε περίπτωση αρνητικής εξέλιξης των τιμών και β) σε αποτίμηση και επόμενα σε καταγραφή μη πραγματοποιηθέντων κερδών (unrealized gains) ή μη πραγματοποιηθεισών ζημιών (unrealised losses).

❖ **Available-for-Sale (AFS)** = διαθέσιμα προς πώληση. Πρόκειται για χρεόγραφα τα οποία ο επενδυτής δεν είναι σε θέση ή είναι απρόθυμος να τα διακρατήσει μέχρι τη λήξη. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι προτίθεται να τα πωλήσει πριν από τη λήξη τους. Στα AFS ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να αναφέρει τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές.

IOSCO (International Organisation of Securities Commissions) = Διεθνής Οργάνωση Προμηθειών επί Τίτλων. Είναι μία οργάνωση που συστάθηκε το 1983, διαθέτει μία γενική γραμματεία με έδρα τη Μαδρίτη και συγκαλεί μια φορά το χρόνο τη συνέλευση των μελών. Συγκεντρώνει περισσότερα από 190 μέλη - εκπροσώπους των ρυθμιστικών αρχών και των κυριότερων χρηματιστηρίων του κόσμου. Τα μέλη της διακρίνονται: α) σε τακτικά μέλη (ordinary members) που είναι ρυθμιστές των αγορών τίτλων και β) συνδεδεμένα μέλη (affiliate members) που είναι χρηματιστήρια και χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.

• Ο πρωταρχικός σκοπός του IOSCO είναι η προώθηση διεθνών προτύπων που επιτρέπουν την ενίσχυση, αποτελεσματικότητα και διαφάνεια των αγορών κινητών αξιών. Επιπρόσθετα, επιδιώκει την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών στον τομέα της καταπολέμησης του οικονομικού εγκλήματος, την ανταλλαγή διεθνών εμπειριών, την ανάλυση και επεξεργασία κοινών αρχών που θα καταστούν διεθνές δίκαιο στην αγορά κεφαλαίων και την προστασία των επενδυτών.

• Ο IOSCO διαθέτει τις εξής τεχνικές επιτροπές: 1) την Επιτροπή των Προέδρων (Presidents' Committee) αποτελούμενη από τους προέδρους όλων των επιτροπών του IOSCO. Πρόκειται ουσιαστικά για τη γενική συνέλευση του οργανισμού 2) την Εκτελεστική Επιτροπή (Executive Committee) που συγκροτείται από 19 μέλη που ενεργούν υπό την εποπτεία της Επιτροπής των Προέδρων 3) την Τεχνική Επιτροπή (Technical Committee) με 15 μέλη των οποίων ο ρόλος είναι η κατάρτιση μελετών για τις πιο ανπτυγμένες και μεγαλύτερες διεθνείς αγορές 4) την Επιτροπή Αναδυόμενων Αγορών (Emerging Markets Committee) με 75 μέλη από τη Λατινική Αμερική, την Κεντρική Ευρώπη, την Αφρική, τη Μέση Ανατολή και τη Νοτιοανατολική Ασία. Ο ρόλος της έγκειται στην εκπόνηση μελετών για τις αγορές τίτλων των αντίστοιχων περιοχών.

• Ο IOSCO επέτυχε την προώθηση αρχών που αφορούν την ανεξαρτησία των ελεγκτικών αρχών και την εποπτεία του ελεγκτικού επαγγέλματος (auditor independence and oversight of the audit professions), τη χρηματοπιστωτική πληροφόρηση και διαφάνεια (financial disclosure

and transparency) και αρχές που αφορούν τις συγκρούσεις συμφερόντων για τους χρηματοοικονομικούς αναλυτές και τις εταιρίες πιστωτικής αξιολόγησης (principles regarding conflicts of interest for financial analysts and rating agencies). Οι αρχές αυτές κωδικοποιήθηκαν σε τριάντα κατευθυντήριες οδηγίες που εγκρίθηκαν το 1998 και από τότε ο Οργανισμός προσπαθεί να εξασφαλίσει την καλύτερη εφαρμογή αυτών των αρχών με τη χρήση ερωτηματολογίων που καλύπτουν τους εξής κύριους τομείς: α) ρυθμιστικές αρχές β) διαμεσολαβητές αγορών γ) εκδότες τίτλων δ) δευτερογενή αγορά ε) σχήματα συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες και ζ) ελεγκτικές αρχές.

IP, Internet Protocol = διαδικτυακό πρωτόκολλο. Πρόκειται για μια διεύθυνση σε ένα δικτυακό προσαρμοστή (network adapter). Η IP address ταυτοποιεί αποκλειστικά Η/Υ σε ένα δίκτυο. Μπορεί να είναι ιδιωτική για χρήση σε δίκτυο τοπικής περιοχής (LAN) ή δημόσια για χρήση στο Ίντερνετ ή άλλο δίκτυο ευρείας περιοχής (WAN). Παρέχεται σε ένα Η/Υ από ένα διαχειριστή (administrator) του συστήματος ή από αυτόματη συσκευή του δικτύου. Αποτελείται από 4 bytes (32 bits). Κάθε byte μιας διεύθυνσης IP είναι γνωστή σαν octet που κατά κανόνα μπορεί να λάβει οποιαδήποτε αξία από 1 έως 255.

Irredeemable bond = μη εξαγοράσιμο ομόλογο. Ένα ομόλογο χωρίς λήξη και χωρίς ρήτρα ανακλητότητας. Στην περίπτωση αυτή πληρώνονται χωρίς περιορισμό χρόνο μόνο τα κουπόνια. Το κεφάλαιο δεν επιστρέφεται. Μόνο στην περίπτωση που το ομόλογο είναι διαπραγματεύσιμο, μπορεί να ανακτηθεί το κεφάλαιο εάν πωληθεί σε δευτερογενή αγορά. Αναφέρεται επίσης και με την ονομασία perpetual.

ISDN (Integrated Services Digital Network) = ψηφιακό δίκτυο ολοκληρωμένων υπηρεσιών. Είναι μισθωμένες γραμμές (π.χ του ΟΤΕ) που λειτουργούν επί των συνήθων τηλεφωνικών γραμμών αλλά προσφέρουν μεγαλύτερη ταχύτητα άντλησης και μετάδοσης δεδομένων που μπορεί θεωρητικά να φθάσει τα 128.000 bits ανά δευτερόλεπτο. Στην πράξη, όμως, οι χρήστες επιτυγχάνουν μέγιστη ταχύτητα από 56.000 έως 64.000 bits ανά δευτερόλεπτο. Σε αντίθεση με τις γραμμές DSL (βλέπε λέξη), οι γραμμές ISDN μπορούν να εξασφαλίσουν σύνδεση με πολλές διαφορετικές τοποθεσίες ταυτόχρονα στο μέτρο που αυτές διαθέτουν επίσης γραμμές ISDN.

ISIN and CUSIP = διεθνείς αλφαριθμητικοί κωδικοί αποδιδόμενοι σε κάθε νέα έκδοση χρεογράφων.

■ **ISIN (International Securities Identification Number):**

είναι ο διεθνής κωδικός που ταυτοποιεί μία ειδική έκδοση χρεογράφων. Αποτελείται από δώδεκα χαρακτήρες, π.χ DE0001237982. Ο οργανισμός που παραχωρεί τον κωδικό σε κάθε χώρα είναι ο Εθνικός Οργανισμός Αρίθμησης (National Numbering Agency, NNA). Τις εθνικές αρχές συντονίζει η Ένωση των Εθνικών Οργανισμών Αρίθμησης (Association of National Numbering Agencies scrl, ANNA) με έδρα τις Βρυξέλλες. Όλοι οι εκδότες χρεογράφων που είναι διαπραγματεύσιμα στις διεθνείς αγορές σπεύδουν να προμηθευτούν και να χρησιμοποιήσουν αυτό τον αριθμό που είναι σήμερα αναγνωρισμένος από όλες τις χώρες.

■ **CUSIP (Committee on Uniform Securities Identification Procedures):**

είναι ένα παρόμοιο σχήμα που χρησιμοποιείται κύρια στις ΗΠΑ και τον Καναδά. Η επιτροπή αυτή για τις ομοιόμορφες διαδικασίες ταυτοποίησης χρεογράφων παρέχει για κάθε ομάδα χρεογράφων που διαπραγματεύεται στις ΗΠΑ ένα ενιαίο αριθμό με εννέα χαρακτήρες, π.χ 45678KSDS ο οποίος χρησιμοποιείται στο συμπηφισμό και το διακανονισμό του ομολόγου. Ο αριθμός αυτός απονέμεται σε μετοχές εταιριών των ΗΠΑ και του Καναδά και σε ομόλογα της κυβέρνησης και των δήμων των ΗΠΑ. Το σύστημα CUSIP αποτελεί ιδιοκτησία της Ένωσης των Αμερικανών Τραπεζιτών (American Bankers Association) η οποία έχει αναθέσει τη λειτουργία αυτού στην Standard & Poor's που διευκολύνει τη διαδικασία συμπηφισμού και διακανονισμού των ομολόγων.

ISM (Institute of Supply Management) = η μεγαλύτερη ένωση στελεχών διαχείρισης της αγοράς και προσφοράς με έδρα το Tempe της Αριζόνας των ΗΠΑ. Πρόκειται για μία μη κερδοσκοπική επιχείρηση που αναπτύσσει την έρευνα της αγοράς, την επαγγελματική εκπαίδευση στην αλυσίδα της αγοράς και προσφοράς προϊόντων και υπηρεσιών και την έκδοση επιχειρηματικών δεικτών. Η προηγούμενη ονομασία της ήταν NAPM (National Association of Purchasing Management). Καταρτίζει κάθε μήνα τους εξής δείκτες:

◆ Manufacturing ISM Report on Business. Πρόκειται για οικονομικές προβλέψεις που βασίζονται στις απαντήσεις 300 στελεχών από 20 μεγάλες μεταποιητικές επιχειρήσεις των ΗΠΑ. Κύριο στοιχείο της ανωτέρω έρευνας είναι ο σύνθετος δείκτης PMI- Manufacturing που αποτελείται από επί μέρους δείκτες νέων παραγγελιών (30%), της παραγωγής (25%), της απασχόλησης (20%), της παράδοσης προμηθειών (15%) και των αποθεμάτων (10%). Πάνω από το 50 ο δείκτης σημαίνει ότι ο βιομηχανικός τομέας των ΗΠΑ αναπτύσσεται ενώ κάτω από το 50 ότι συρρικνώνεται.

◆ Non-Manufacturing ISM Report on Business or ISM Services Index. Ο σχετικός δείκτης PMI-Non Manufacturing είναι ένας δείκτης του μη βιομηχανικού τομέα της οικονομίας των ΗΠΑ που βασίζεται στις απαντήσεις 370 στελεχών επιχειρήσεων που καλύπτουν τις παραγγελίες, τις εξαγωγές και τις εισαγωγές, τις μεταβολές των αποθεμάτων και τις σχετικές προσδοκίες, τις τιμές, την απασχόληση και τις παραδόσεις προμηθειών. Τα στελέχη που απαντούν στο ερωτηματολόγιο προέρχονται από τους τομείς της γεωργίας, της δασικής εκμετάλλευσης, της αλιείας, των ορυχείων, των μεταφορών, επικοινωνιών και ενέργειας, της υγείας, του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και των ασφαλίσεων, των οικοδομών και της δημόσιας διοίκησης. Ανακοινώνεται την τρίτη εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα στις 10.00 π.μ

Issuer risk = κίνδυνος εκδότη. Η ζημία που μπορεί να προκληθεί λόγω πτώχευσης ή αδυναμίας ενός εκδότη χρεογράφων να παραδώσει αυτά στους αγοραστές.

Italian government securities = κυβερνητικά χρεόγραφα της Ιταλίας. Τα κυριότερα είναι:

α) BOTs, Buoni Ordinari del Tesoro = έντοκα γραμμάτια του θησαυροφυλακίου με λήξη 3, 6 και 12 μηνών. Εκδίδονται κάθε 15 ημέρες με κατώτερο ποσό εγγραφής τα 1.000 ευρώ, σε τιμή κάτω της ονομαστικής τους αξίας και για το λόγο αυτό δεν φέρουν κουπόνια. Στις δημοπρασίες μετέχουν οι θεσμικοί επενδυτές ενώ οι αποταμιευτές εγγράφονται είτε σε αυτούς είτε στα ταχυδρομικά γραφεία

β) CTZs, Certificati del Tesoro Zero coupon = πιστοποιητικά του θησαυροφυλακίου χωρίς κουπόνια με λήξη 18 και 24 μηνών. Εκδίδονται κάτω της ονομαστικής τους αξίας και δεν αποφέρουν τόκο παρά στη λήξη τους οπότε ο κομιστής εισπράττει όλη την ονομαστική αξία. Στις δημοπρασίες μετέχουν μόνο οι τράπεζες και εξουσιοδοτημένοι φορείς. Οι αποταμιευτές μπορούν να προμηθευτούν τους τίτλους μέσω αυτών ή από τη δευτερογενή αγορά

γ) BTPs, Buoni del Tesoro Poliennali = πολυετή ομόλογα του θησαυροφυλακίου με κατώτερο ποσό τα 1.000 ευρώ και με λήξη 3, 5, 10 και 30 ετών. Οι δημοπρασίες διεξάγονται κάθε μήνα για τα ομόλογα με λήξη 30 ετών και για τα υπόλοιπα κάθε 15 ημέρες. Εκδίδονται κάτω του αρτίου, στο άρτιο ή και πάνω από το άρτιο αλλά σε όλες τις περιπτώσεις τα εξαμηνιαία κουπόνια φέρουν σταθερή απόδοση

δ) CCTs, Certificati di Credito del Tesoro = πιστωτικά πιστοποιητικά του θησαυροφυλακίου με λήξη από 5 έως 7 έτη, με κατώτερο ποσό τα 1.000 ευρώ και με εξαμηνιαία κουπόνια η απόδοση των οποίων υπολογίζεται με βάση την απόδοση των BOTs (τίτλοι μεταβλητού επιτοκίου)

ε) CTS, Certificati del Tesoro à Sconto = πιστοποιητικά του θησαυροφυλακίου κάτω του αρτίου. Πρόκειται για υβριδικό τίτλο που παρουσίαζε χαρακτηριστικά τόσο τίτλου με σταθερή απόδοση (ενσωματωνόταν στην τιμή της έκδοσης που ήταν κατωτέρα της ονομαστικής) όσο και τίτλου με μεταβλητή απόδοση (το ετήσιο κουπόνι έφερε το 50% της απόδοσης του BOT σε 12 μήνες). Εξοφλούνταν κατά τη λήξη τους στην ονομαστική αξία και υπόκειντο σε φόρο 12,5% υπολογιζόμενο επί του επιτοκίου και της διαφοράς μεταξύ της ονομαστικής αξίας και της τιμής έκδοσης υπό το άρτιο. Το κατώτερο ποσό εγγραφής στις δημοπρασίες ανερχόταν σε 1.000.000 ευρώ. Οι τελευταίοι υβριδικοί τίτλοι διάρκειας 7 ετών έληξαν το 1994.

Items for collection = αξίες προς είσπραξη. Μία μεσολαβητική τραπεζική εργασία για την είσπραξη και το διακανονισμό χρεογράφων, νομισμάτων και οργάνων πίστης. Η τράπεζα αναλαμβάνει να εισπράξει για λογαριασμό του πελάτη της το ποσό διαφόρων αξιών και στη συνέχεια αφού παρακρατήσει την προμήθειά της αποδίδει το υπόλοιπο στον πελάτη. Όταν η απόσταση μεταξύ του τόπου κατοικίας του πελάτη - δικαιούχου και του υπόχρεου είναι

μεγάλη όπως όταν ο τελευταίος διαμένει στο εξωτερικό, η μεσολαβούσα τράπεζα χρησιμοποιεί μία ανταποκρίτρια τράπεζα για την είσπραξη της αξίας. Με τον όρο αξίες νοούνται: **1)** η συναλλαγματική (bill of exchange) και το γραμμάτιο σε διαταγή (bill payable to order) **2)** η επιταγή (cheque) και η υποσχετική επιστολή (promissory note) **3)** η τραβηκτική (draft) **4)** η φορτωτική (bill of lading) και η απόδειξη ταχυδρομείων (post receipt) σχετικά με την άφιξη δεμάτων **5)** η ασφαλιστική απόδειξη (insurance receipt) {αβάρια (damage, average)} **6)** άλλα εμπορικά έγγραφα όπως το εμπορικό χρεόγραφο (commercial paper) και η άμεση χρέωση τραπεζικών λογαριασμών (direct debit) και **8)** τραπεζογραμμάτια ξένων κρατών (foreign exchange banknotes) που δεν μπορούν να ανταλλαγούν στη χώρα της τράπεζας αλλά πρέπει να αποσταλούν σε τράπεζα του εξωτερικού διότι πχ η εγχώρια κεντρική τράπεζα δεν εμπορεύεται τα τραπεζογραμμάτια αυτά ή έχει λήξει η περίοδος κυκλοφορίας των. Έγγραφα που παρουσιάζονται μαζί με τις αξίες σαν δικαιολογητικά είσπραξης είναι, μεταξύ άλλων, το πιστοποιητικό προέλευσης (certificate of origin), η απόδειξη αποστολής (forwarding receipt), το τιμολόγιο (invoice), το αποθετήριο (warehouse receipt), το ενεχυρόγραφο (pawning warrant) και το ασφαλιστήριο (insurance policy). Σημαντικό μέρος της μεσολαβητικής αυτής εργασίας καταλαμβάνει η εξυπηρέτηση του εισαγωγικού και εξαγωγικού εμπορίου με βάση φορτωτικά έγγραφα.

ITER (International Thermonuclear Experimental Reactor) = Διεθνής Θερμοπυρηνικός Πειραματικός Αντιδραστήρας. Η σταδιακή εξάντληση των παραδοσιακών πηγών ενέργειας και η υπερβολική ακρίβεια στις τιμές του πετρελαίου ώθησαν τη διεθνή κοινότητα να αναζητήσει εναλλακτικές πηγές ενέργειας. Το πιο σημαντικό πρόγραμμα είναι ο ITER που φιλοδοξεί να γίνει ο βασικός παραγωγός ηλεκτρισμού στον πλανήτη.

◆ Η ιδέα για τον ITER προήλθε στη σύνοδο των υπερδυνάμεων της Γενεύης, το Νοέμβριο του 1985, όταν ο πρόεδρος της Σοβιετικής Ένωσης Μιχαήλ Γκορμπατσώφ υπέβαλλε σχετική πρόταση στον πρόεδρο των ΗΠΑ Ρόναλντ Ρέηγκαν. Ο σχεδιασμός του ITER πέρασε από ένα αριθμό φάσεων. Μετά τη φάση της σύλληψης του σχεδίου ακολούθησε η περιγραφή του αρχικού σχεδίου και στη συνέχεια το λεπτομερές μηχανολογικό σχέδιο η κατάρτιση του οποίου διήρκεσε 6 έτη. Τον Ιούλιο του 2001 υποβλήθηκε η μελέτη για τη μείωση του υπέρογκου κόστους, το χρονοδιάγραμμα κατασκευής, οι κανόνες ασφαλείας και οι απαιτήσεις για την απόκτηση αδειάς. Ακολούθησαν διαπραγματεύσεις που κατέληξαν στο τέλος του 2002 στις ενδιάμεσες μεταβατικές ρυθμίσεις (interim transitional arrangements, ITA) και την ίδρυση του Οργανισμού ITER με νομική προσωπικότητα.

◆ Τον Ιούνιο του 2005 αποφασίσθηκε όπως ο ITER εγκατασταθεί στην πόλη Κανταρές της Γαλλίας πλησίον της Μασσαλίας.

◆ Την 21.11.2006 υπογράφηκε στο Μέγαρο των Ηλυσίων, στο Παρίσι, η τελική συμφωνία επτά διεθνών εταίρων (Ευρωπαϊκή Ένωση, ΗΠΑ, Ρωσία, Ιαπωνία, Κίνα, Νότιος Κορέα και Ινδία) για τον ITER. Η ερευνητική εγκατάσταση, κόστους δέκα δισεκατομμυρίων δολαρίων, θα είναι το μεγαλύτερο διεθνές κατασκευαστικό έργο μετά τον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό. Η κατασκευή του Διεθνούς Πειραματικού Θερμοπυρηνικού Αντιδραστήρα θα αρχίσει το 2008 και αναμένεται να ολοκληρωθεί σε μία δεκαετία. Η εκμετάλλευσή του τοποθετείται στο 2018.

◆ Η ελεγχόμενη πυρηνική σύντηξη που βρίσκεται στο κέντρο του προγράμματος εντάσσεται στην αναζήτηση μίας περισσότερο καθαρής και ανεξάντλητης πηγής πυρηνικής ενέργειας. Σαν λύση που θα αντικαταστήσει την πυρηνική σχάση, η ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη θα αποτελέσει αντικείμενο μακράς έρευνας εντός του αντιδραστήρα ITER. Στόχος είναι η αναπαραγωγή αυτού που συμβαίνει στο κέντρο του Ήλιου. Ο ITER θα είναι πιο φιλικός στο περιβάλλον και πιο ασφαλής διότι θα χρησιμοποιεί σαν καύσιμο α) το Δευτέριο, ένα ισότοπο υδρογόνου που εξάγεται από το νερό της θάλασσας και όχι ουράνιο και πλουτώνιο β) το Τρίτιο, επίσης ισότοπο του υδρογόνου, που δημιουργείται κατά τη διαδικασία της σύντηξης γ) το Λίθιο που είναι ένα αναγκαίο μέταλλο για την παραγωγή του Τριτίου. Το μεν Δευτέριο είναι ανεξάντλητο στη φύση τα δε αποθέματα του Λιθίου επαρκούν για τα επόμενα 1.000 χρόνια.

◆ Πιο αναλυτικά, ο θερμοπυρηνικός αντιδραστήρας θα χρησιμοποιεί πλάσμα από θερμό ιονισμένο μείγμα Δευτερίου. Υπεραγώγιμα μαγνητικά πηνία θα περιορίζουν και θα ελέγχουν το πλάσμα. Η πυρηνική σύντηξη θα πραγματοποιείται όταν η θερμοκρασία του πλάσματος φθάνει περίπου τους 100.000.000 βαθμούς Κελσίου οπότε θα είναι αρκετά πυκνό ώστε να συντηθούν οι πυρήνες των ατόμων. Οι πυρήνες του υδρογόνου συντήκονται και οδηγούν στον σχηματισμό ενός ατόμου ηλίου, οπότε αποβάλλεται ένα περιττό νετρόνιο και εκλύονται

τεράστιες ποσότητες ενέργειας που διαβιβάζονται στην περιστροφική γεννήτρια για την παραγωγή ηλεκτρισμού.

◆ Το πρόβλημα με τον ITER είναι ότι αποτελεί ένα πείραμα με σημαντικό κόστος και δεν είναι βέβαιο εάν το πείραμα θα επιτύχει και θα οδηγήσει σε θετικά αποτελέσματα.

IT security = η ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων. Μία απαραίτητη τεχνική που αποτρέπει την πρόσβαση στα συστήματα Η/Υ από τρίτα μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα ή από εξωτερικούς εισβολείς (hackers). Ενδεικτικά, μπορεί να χρησιμοποιούνται οι εξής μέθοδοι σωρευτικά ή εναλλακτικά ανάλογα με την περίπτωση:

- **Authentication:** πιστοποίηση. Ο χρήστης εισέρχεται στο σύστημα με το όνομά του (user name) και τον κωδικό πρόσβασης (password).

- **Encryption:** κρυπτογράφηση. Τα δεδομένα κρυπτογραφούνται μέσω αλγορίθμου και αλλοιώνονται ώστε να μη μπορούν να διαβασθούν από οποιονδήποτε τρίτο κατά τη μεταφορά τους μέσω δικτύου. Ο αποδέκτης χρησιμοποιεί την κλειδα αποκρυπτογράφησης για να διαβάσει τα μηνύματα.

- **Public Key Scheme:** σχήμα δημόσιας κλειδας. Μία κρυπτογραφική μέθοδος όπου ο μεταδίδων εφοδιάζεται με μία δημόσια και μία ιδιωτική κλειδα. Τα μηνύματα κρυπτογραφούνται μέσω της δημόσιας κλειδας και μπορούν να αποκρυπτογραφηθούν με τη χρησιμοποίηση της ιδιωτικής κλειδας. Η τεχνική λειτουργεί ως εξής:

- 1) **digital certificate:** το ψηφιακό πιστοποιητικό. Ο ενδιαφερόμενος αποκτά ένα πιστοποιητικό που εκδίδεται από μία εξουσιοδοτημένη αρχή. Πρόκειται για μία ηλεκτρονική πιστωτική κάρτα που περιλαμβάνει τα διαπιστευτήρια του χρήστη, δηλαδή α) το όνομα β) το σειριακό αριθμό γ) την ημερομηνία λήξης δ) ένα αντίγραφο της πιστοποίησης της δημόσιας κλειδας και ε) την ηλεκτρονική υπογραφή της εκδίδουσας αρχής

- 2) **public key:** η δημόσια κλειδα. Είναι προσιτή στο ευρύ κοινό και δύναται να αναζητηθεί σε δημόσιο directory. Χρησιμοποιείται για να κρυπτογραφήσει το κείμενο πριν αυτό μεταδοθεί μέσω δικτύου

- 3) **private key:** η ιδιωτική κλειδα. Εκδίδεται μαζί με τη δημόσια κλειδα με τη χρησιμοποίηση του ίδιου αλγόριθμου. Είναι ιδιωτική και μυστική και τη γνωρίζει μόνο ο κάτοχος. Δεν μεταδίδεται ποτέ μέσω του Internet ή άλλου δικτύου. Χρησιμεύει για την αποκρυπτογράφηση του κειμένου. Όταν θέλουμε να στείλουμε ένα μήνυμα σε ένα άλλο πρόσωπο, αναζητούμε από το directory τη δημόσια κλειδα αυτού. Με τη χρήση αυτής της κλειδας κρυπτογραφούμε το κείμενο και το στέλνουμε στον αποδέκτη. Αυτός με τη σειρά του αποκρυπτογραφεί το κείμενο με την ιδιωτική του κλειδα.

- **Digital Signature:** ψηφιακή υπογραφή ή άλλως ηλεκτρονική υπογραφή (electronic signature). Μία κρυπτογραφική τροποποίηση του κειμένου που παρέχει: α) πρωτότυπη πιστοποίηση β) ακεραιότητα των μεταδομένων μέσω δικτύου στοιχείων γ) έλλειψη άρνησης αποδοχής του κειμένου από τον υπογράφοντα στην περίπτωση που το κείμενο συνοδεύεται από μια μονάδα στοιχείων (data unit) και από πιστοποιητικό δημόσιας κλειδας. Η ψηφιακή υπογραφή δεν πρέπει να συγχέεται με το ψηφιακό πιστοποιητικό. Είναι μία ηλεκτρονική υπογραφή που πιστοποιεί την ταυτότητα του αποστολέα του μηνύματος ή τον υπογράφοντα ένα έγγραφο και πιθανόν εξασφαλίζει ότι το πρωτότυπο κείμενο έχει σταλεί αναλλοίωτο. Η ψηφιακή υπογραφή χρησιμοποιείται ανεξάρτητα εάν το κείμενο είναι κρυπτογραφημένο ή όχι. Στην Ελλάδα, ισότιμη και ισόκυρη με την ιδιόχειρη υπογραφή είναι μόνο η προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που είναι ικανή να καθορίσει αποκλειστικά την ταυτότητα του υπογράφοντος κατά τρόπο ώστε τα στοιχεία που είναι εγγεγραμμένα στο ψηφιακό πιστοποιητικό να είναι ακριβή και η δημόσια κλειδα η οποία περιέχεται στο πιστοποιητικό να ανταποκρίνεται στην ιδιωτική κλειδα που κατέχει ο δικαιούχος. Αντίθετα, περιορισμένη αναγνωρισιμότητα αποδίδεται στην απλή ηλεκτρονική υπογραφή που μπορεί να περιλαμβάνει κάθε τύπο αυτής, όπως π.χ ένα ψηφιακό αποτύπωμα μιας χειρόγραφης υπογραφής ή ένα διακριτικό σημείο.

- **Fire Wall:** πύρινο τοίχος. Ένας συνδυασμός υλικού και λογισμικού που χωρίζει ένα δίκτυο σε δύο ή περισσότερα μέρη για λόγους ασφαλείας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το extranet μιας επιχείρησης που είναι προσιτό στους πελάτες της και σε τρίτους. Προκειμένου μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα να μην έχουν πρόσβαση σε εμπιστευτικά στοιχεία ή στο intranet της επιχείρησης, εφαρμόζεται η τεχνική του Fire Wall για να κόψει τις ανεπιθύμητες προσβάσεις.

- **SSL (Secure Socket Layer):** ασφαλής δημιουργική υποδοχή. Είναι ένα πρωτόκολλο επικοινωνίας που σχεδιάστηκε από την εταιρία Netscape Communications για να

εξασφαλίσει κρυπτογραφική και πιστοποιημένη πρόσβαση στο διαδίκτυο.